

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL I : SISTEMUL INTERNAȚIONAL DE PROTECȚIE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE	5
<i>Secțiunea nr. 1.</i> Considerații generale asupra proprietății intelectuale.....	5
§1. Definirea conceptului de proprietate intelectuală	5
§2. Clasificarea drepturilor de proprietate intelectuală	6
<i>Secțiunea nr. 2.</i> Organizații internaționale cu atribuții în domeniul proprietății intelectuale	7
§1. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale	7
§2. Organizația Mondială a Comerțului	8
<i>Secțiunea nr. 3.</i> Reglementarea drepturilor de proprietate intelectuală în Uniunea Europeană	10
CAPITOLUL II : ANALIZA LEGISLAȚIEI NAȚIONALE DIN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE	11
<i>Secțiunea nr. 1.</i> Apariția și evoluția reglementărilor din domeniul proprietății intelectuale în România	11
<i>Secțiunea nr. 2.</i> Analiza nivelului de implementare a normelor internaționale în legislația românească	13
§1. Implementarea normelor privind dreptul de autor și drepturile conexe	14
§2. Implementarea normelor privind proprietatea industrială.	14
2.1. Brevetul de invenție	15
2.2. Mărcile și indicațiile geografice	15
2.3. Desene și modele industriale	15
2.4. Topografii de produse semiconductoare	16
2.5. Protecția noilor soiuri de plante	16
CAPITOLUL III: CARACTERISTICILE ȘI EVOLUȚIA CRIMINALITĂȚII ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE	17
<i>Secțiunea nr. 1.</i> Considerații generale privind criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale	17
<i>Secțiunea nr. 2.</i> Dimensiunea globală a criminalității din domeniul proprietății intelectuale	17
§1. Magnitudinea fenomenului	17

§2. Efectele contrafacerilor și pirateriei	19
§3. Implicarea crimei organizate în fenomenul criminalității din domeniul proprietății intelectuale	20
Secțiunea nr. 3. Caracteristicile criminalității din domeniul proprietății intelectuale în România	21

CAPITOLUL IV : MANAGEMENTUL SISTEMULUI NAȚIONAL DE PROTECȚIE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE 22

<i>Secțiunea nr. 1.</i> Aspecte generale privind managementul prevenirii și combaterii criminalității din domeniul proprietății intelectuale	22
<i>Secțiunea nr. 2.</i> Aspecte teoretice privind elaborarea unei strategii manageriale în domeniul combaterii fenomenului contrafacerii și piratării de mărfuri	22
<i>Secțiunea nr. 3.</i> Managementul cooperării între instituțiile naționale cu atribuții în prevenirea și combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale	27
§1. Grupul de lucru pe probleme de proprietate intelectuală și cooperare instituțională	28

CAPITOLUL V : CONCLUZII ȘI PROPUNERI 30

<i>Secțiunea nr. 1.</i> Concluzii asupra fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale	30
<i>Secțiunea nr. 2.</i> Propunere privind adoptarea unei strategii naționale pentru combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale	34
BIBLIOGRAFIE	41

INTRODUCERE

Drepturile de proprietate intelectuală, privite în contextul apariției și evoluției științei dreptului, formează o instituție juridică relativ recentă, având o dezvoltare importantă începând cu sfârșitul secolului XIX. Creația intelectuală, ca element fundamental în reglementarea drepturilor de proprietate intelectuală, are un rol determinant în progresul societății, fiind principalul motor al progresului, astfel că importanța sa nu poate fi pusă la îndoială.

Din punct de vedere al reglementării juridice a proprietății intelectuale, considerăm că premisele acesteia au apărut în antichitate, s-au conturat în perioada Evului mediu, fiind consolidată în Contemporaneitate. În secolul XX, reglementarea domeniului proprietății intelectuale a cunoscut cea mai importantă dezvoltare. În această perioadă a avut loc completarea și adaptarea legislațiilor naționale la noile realități economice și sociale, astfel că toate statele cu aspirații spre dezvoltare economică au adoptat reglementări juridice în acest domeniu.

Conceptul de proprietate intelectuală reprezintă un ansamblu de drepturi ce decurg din activitatea intelectuală desfășurată de titular în domeniul științific, industrial, literar sau artistic, care îi permit să posede, să folosească și să dispună de produsul creației sale intelectuale. Datorită naturii corporale a bunului care face obiectul dreptului de proprietate intelectuală, protejarea acestuia nu se poate face prin simpla posesie, așa cum se întâmplă în cazul bunurilor corporale, acest fapt stând la baza întregii concepții ce guvernează protejarea proprietății intelectuale. Convențiile și acordurile internaționale conferă conceptului de proprietate intelectuală o clasificare în două mari categorii: drepturi de autor și conexe acestora și drepturi de proprietate industrială.

Din punct de vedere internațional, dat fiind faptul că dezvoltarea industriei și implicit a comerțului internațional a cunoscut o creștere exponențială, s-a recunoscut necesitatea adoptării unor convenții internaționale și a înființării unor organisme cu atribuții în domeniul proprietății intelectuale.

Fenomenul globalizării a dus la o proliferare a fraudelor în domeniul proprietății intelectuale, acestea având un efect devastator asupra economiilor statelor lumii. Criminalitatea din acest domeniu cuprinde în principal trei categorii de activități ilicite, respectiv: contrafacerea de mărfuri, piratarea produselor și traficul acestora, existând însă și alte categorii de fapte incriminate, toate având ca obiectiv comun protejarea acestui tip de proprietate. Pierderile anuale înregistrate în urma fenomenului contrafacerii și piratării de mărfuri sunt estimate ca fiind de peste 700 miliarde de dolari¹, întreaga lume fiind sub spectrul amenințărilor acestui fenomen. Efectele acestui tip de criminalitate sunt multiple și complexe, afectând în principal domeniul economic, prin scăderea creșterii economice, a investițiilor, a

---

¹ Sursa: Organizația Mondială a Camerelor de Comerț, <http://www.iccwbo.org/bascap/>

volumului comerțului intern și internațional, dar și latura socială prin reducerea gradului de ocupare a forței de muncă sau prin pericolul la care se expun consumatorii produselor piratate sau contrafăcute.

Pornind de la aceste realități, prezenta cercetare își propune să emită un set de direcții de acțiune în vederea cunoașterii și stăpânirii fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale la nivel național, care să atingă toate palierele instituțiilor angrenate în prevenirea și combaterea acestui gen de infracțiuni. De asemenea, ne propunem identificarea vulnerabilităților sistemului actual de protecție a proprietății intelectuale urmând a fi punctate și propuse măsuri pentru eficientizare la nivelul cadrului legal, procedural și instituțional.

La baza elaborării tezei de doctorat va sta o *analiza interdisciplinară* a fenomenului cercetat, principalele discipline avute în vedere fiind: teoria generală a dreptului, dreptul internațional penal, dreptul penal european, drept penal și procedură penală națională, management operațional și strategic, criminologie, comerț internațional, dreptul afacerilor, drept financiar fiscal și vamal și, nu în ultimul rând, criminalistică. Vor fi analizate studiile organizațiilor internaționale cu atribuții în combaterea criminalității în domeniul proprietății intelectuale, precum și statisticile internaționale și naționale care reflectă evoluția criminalității din această zonă de interes.

Sub *aspect metodologic*, la elaborarea lucrării s-au aplicat următoarele metode:

- *metoda analizei istorice*, utilizată pentru cercetarea originii și evoluției proprietății intelectuale;

- *metoda analizei comparative*, folosită în special la studiul comparat al modului de implementare în legislația națională a normelor internaționale;

- *metoda observației*, folosită cu precădere pentru evaluarea sistemului internațional și național de protecție a proprietății intelectuale;

- *metoda analizei logice*, cu componentele sale de analiză inductivă, deductivă sau de generalizare, având incidență în special în prezentarea și analizarea opiniilor doctrinare referitoare la domeniul abordat;

- *metoda analizei sistematice*, utilizată la studierea în amănunt a legislației naționale, europene și a tratatelor internaționale;

- *metoda prospectivă*, folosită pentru realizarea unei prognoze asupra evoluției situației interne și internaționale în domeniu.

Cercetarea își propune să acopere o zonă deficitară într-un domeniu important al criminalității, propunându-și oferirea unui studiu temeinic al situației actuale și propunând o serie de măsuri pentru stăpânirea și combaterea acestui fenomen infracțional transnațional.

Elementul de noutate, pe care cercetarea își propune să îl aducă, este reprezentat de abordarea din punct de vedere managerial a combaterii acestui fenomen, urmărindu-se emiterea unei strategii eficiente, care să aibă în vedere stabilirea de obiective și măsuri de realizare a acestora într-un cadru unitar și care să cuprindă toate instituțiile implicate în combaterea acestui gen de criminalitate.

Intenționăm ca cercetarea să nu se oprească doar la analiza teoretică a fenomenului, ci la abordarea practică a acestuia și, de ce nu, la elaborarea unor direcții unitare de acțiune, atât la nivelul instituțiilor implicate în combaterea acestui tip de criminalitate, cât și din punctul de vedere al alinierii practicii interne la cea europeană și internațională.

Din punct de vedere al impactului social al cercetării doctorale, considerăm că acesta va fi semnificativ, dată fiind necesitatea alinierii țării noastre la standardele europene și internaționale, protejarea proprietății intelectuale fiind un capitol deosebit de important. De asemenea, impactul social va fi accentuat de clarificările și propunerile ce vor fi formulate în urma cercetării științifice, scopul urmărit fiind adoptarea unor strategii manageriale în urma cărora să crească gradul de protecție a societății împotriva fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale.

CAPITOLUL I : SISTEMUL INTERNAȚIONAL DE PROTECȚIE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Secțiunea nr. 1. Considerații generale asupra proprietății intelectuale

§1. Definirea conceptului de proprietate intelectuală

Definirea conceptului de *proprietate intelectuală* implică abordarea și tratarea în prealabil a termenului de *proprietate*, fără de care nu se poate prezenta în mod riguros acest concept.

În lucrarea sa, **Drept civil. Drepturi reale principale**, profesorul universitar doctor **Valeriu Stoica** definește dreptul de *proprietate privată* ca fiind „*dreptul real principal care conferă titularului său atributele de posesie, folosință și dispoziție (jus possidenti, jus utendi, jus fruendi, jus abutendi) asupra bunului apropiat în formă privată, atribute care pot fi exercitate în mod absolut, exclusiv și perpetuu, cu respectarea limitelor materiale și a limitelor juridice*”².

Avându-se în vedere cele menționate anterior, putem concluziona că proprietatea este o relație socială ce ia naștere în legătură cu însușirea și stăpânirea unui bun. Observăm că, după natura sa, bunul poate fi atât corporal, adică tangibil,

---

² Stoica Valeriu, *Drept Civil. Drepturi reale principale, vol. 1*, Editura Humanitas, București 2004, pagina 224

dar și incorporal. Insistăm asupra acestei precizări tocmai datorită importanței sale în înțelegerea conceptului ce face obiectul demersului nostru..

Sintagma *proprietate intelectuală* se pare că a fost folosită în această formă pentru prima dată de către autorul francez **A. Nion** în cartea sa, **Droits civils des auteurs, artistes et inventeurs**, care a fost publicată în anul 1846.

Dreptul de proprietate intelectuală este recunoscut ca drept fundamental și prin **Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de către Organizația Națiunilor Unite** la 10 decembrie 1948 care, în articolul 27 alineatele 1 și 2, stipulează :

1. *Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a colectivității, de a se bucura de arte și de a participa la progresul științific și la binefacerile lui.*

2. *Fiecare om are dreptul la ocrotirea intereselor morale și materiale care decurg din orice lucrare științifică, literară sau artistică ale cărei autor este.*

Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale, prin **Declarația Mondială a Proprietății Intelectuale 2000**, definește conceptul ca fiind: *orice obiect de proprietate, care este admis de comun acord ca fiind de natură intelectuală și susceptibil de a fi protejat.*

Având în vedere cele prezentate mai sus, putem concluziona că proprietatea intelectuală reprezintă un ansamblu de drepturi ce decurg din activitatea intelectuală desfășurată de titular în domeniul științific, industrial, literar sau artistic. Deci, dreptul de proprietate intelectuală permite titularului să posede, să folosească și să dispună de produsul creației sale intelectuale. Avându-se în vedere natura incorporală a bunului ce face obiectul dreptului de proprietate intelectuală, protejarea acestuia nu se poate face prin simpla posesie, așa cum se întâmplă în cazul bunurilor corporale. Acest fapt stă la baza întregii concepții ce guvernează protejarea proprietății intelectuale.

§2. Clasificarea drepturilor de proprietate intelectuală

În conformitate cu acordurile și convențiile internaționale, conceptul de proprietate intelectuală cuprinde *două mari categorii de drepturi*, respectiv:

- *Drepturile de autor și drepturile conexe acestuia;*
- *Drepturile de proprietate industrială.*

Prima categorie reglementează în principal drepturile creatorilor operelor originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și indiferent de valoarea și destinația lor.³ De asemenea, actul normativ reglementează și drepturile conexe dreptului de autor, în acest sens fiind recunoscuți ca titulari artiștii interpreți sau

---

³ Legea 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, Titlul I, Capitolul III, articolul 7, alineatul 1

executanți pentru propriile interpretări sau execuții, producătorii de înregistrări sonore și audiovizuale pentru propriile emisiuni și servicii de programe .⁴

A doua categorie, respectiv proprietatea industrială, cuprinde în special următoarele tipuri de drepturi:

- drepturi ce decurg în urma înregistrării unor mărci sau a unor semne distinctive;

- drepturi ce izvorăsc în urma creației intelectuale din domeniul științei și tehnicii care sunt recunoscute prin atribuirea unor brevete de invenție;

- drepturi corespunzătoare creării unor desene și modele industriale;

- drepturi ce izvorăsc în urma realizării originale a unor topografii de circuite integrate;

- drepturile ce decurg din crearea unor noi soiuri de plante recunoscute prin emiterea unor brevete pentru soi.

Secțiunea nr. 2. Organizații internaționale cu atribuții în domeniul proprietății intelectuale

Odată cu înregistrarea progreselor tehnologice majore, în toate domeniile de activitate, societatea umană a pășit într-o nouă etapă a evoluției sale și anume internaționalizarea, care a impus adoptarea unor noi reguli mondiale privind drepturile de proprietate intelectuală, astfel că au apărut organizații internaționale care au ca misiune reglementarea și protejarea acestora. Dezvoltarea economică fără precedent, corespunzătoare secolului XX, a dus la crearea unei piețe mondiale de desfacere, ceea ce a impus crearea unor organisme internaționale care să aibă atribuții în reglementarea acesteia.

Cele mai importante organizații internaționale cu atribuții în domeniul proprietății intelectuale sunt: **Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale** și **Organizația Mondială a Comerțului**.

§1. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale

Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale a fost înființată în anul 1967, în urma **Conferinței diplomatice de la Stockholm**. Premisele apariției acestei organizații au fost reprezentate de către două convenții internaționale, respectiv: **Convenția de la Paris**, adoptată în anul 1883 și având ca scop protejarea intereselor titularilor drepturilor asupra mărcilor, invențiilor și a modelelor industriale pe teritoriul statelor membre și **Convenția de la Berna**, adoptată în anul

---

⁴ Legea 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, Titlul II, Capitolul I, articolul 94, alineatul 1

1886, care avea își propunea protejarea drepturilor autorilor operelor literare sau artistice pe teritoriul statelor semnatare.

În baza celor două convenții, au fost înființate două Birouri internaționale care aveau atribuții pe linia punerii în practică a celor stipulate în convenții. În anul 1893 cele două Birouri au fuzionat sub denumirea de **Birourile Internaționale Reunite pentru protecția proprietății intelectuale (BIRPI)** și a fost stabilit sediul unic la Berna, fiind sub autoritatea Guvernului Elveției.

De-a lungul timpului, noua organizație (**BIRPI**), a suferit modificări privind structura, adaptându-se la evoluția și problematica nou apărută în domeniul proprietății intelectuale.

Convenția de constituire a Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală adoptată în 1967 a stabilit statutul acestei organizații. Astfel, scopul organizației este prezentat în articolul 3 unde, în alineatele 1 și 2, se stipulează:

- *să promoveze protecția proprietății intelectuale pe plan mondial prin cooperarea între state și în colaborare, dacă este cazul, cu orice altă organizație internațională;*

- *să asigure cooperarea administrativă între Uniuni.*

În prezent, **OMPI** are ca membri un număr de 184 de state, dând posibilitate schimbului de informații, opinii și facilitând contactele între acestea.

Sistemul de protecție dezvoltat de **OMPI** permite realizarea stabilității reglementărilor din domeniul proprietății intelectuale și a reacției concertate și eficiente împotriva fenomenelor apărute la nivel global ce aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală. Așa cum am arătat, **OMPI** are un rol determinant în ajutorarea sistemelor naționale de protecție a proprietății intelectuale, atât prin expertiza pe care o are în domeniu, cât și prin aspecte ce țin de partea materială.

OMPI oferă statelor membre, prin **Centrul pentru arbitraj** și intermediere, o alternativă la calea judiciară clasică. Acest Centru este un organ specializat format din experți în domeniu din peste 100 state, iar ședințele sale de judecată pot avea loc în orice stat sau limbă, astfel fiind garantată și viabilitatea sistemului.

În prezent, **OMPI** are în administrare un număr de 24 de tratate internaționale în domeniul proprietății intelectuale, împărțite în **trei categorii**, astfel: **prima categorie** cuprinde tratate privind proprietatea intelectuală, **a doua categorie** tratatele care reglementează sistemul global de protecție al proprietății intelectuale, iar **ultima categorie** cuprinde tratate ce reglementează clasificarea internațională a mărcilor, a elementelor figurative, a desenelor industriale și a patentelor.

§2. Organizația Mondială a Comerțului

Progresul economic mondial a impus adoptarea unor reguli internaționale, astfel că schimbul economic să se facă într-un cadru reglementat pe baza unor acorduri internaționale. În acest sens, au avut loc negocieri și acorduri

între state, astfel că la data de 15.04.1994 a fost adoptat **Acordul de la Marrakech** privind constituirea **O.M.C.** Această organizație poate fi considerată înlocuitoarea **Acordului general asupra tarifelor și a comerțului (GATT)**, adoptat la sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial în scopul facilitării liberului schimb comercial, și își începe activitatea în data de 01.01.1995 având în prezent 150 de state membre.

În cadrul **OMC** funcționează **Consiliul pentru aspecte comerciale legate de drepturile de proprietate intelectuală**. Necesitatea reglementării în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală apare și evoluează odată cu accelerarea procesului de globalizare începută în deceniul opt al secolului trecut și continuat în ritm susținut până în prezent. În anul 1982, SUA a susținut adoptarea unui acord internațional privind contrafacerea mărfurilor, însă nu toate statele au avut o atitudine pozitivă. Cu ocazia **Negocierilor Rundei Uruguay**, reglementarea proprietății intelectuale prin intermediul regulilor comerțului internațional a fost pusă în discuție tot de SUA prin delegația sa care a adus în prim plan în special necesitatea reglementărilor în domeniul industriei farmaceutice, a industriei software, dar și a divertismentului, aceasta din urmă foarte dezvoltată în SUA și aducătoare de mari venituri.

OMC prin intermediul **Consiliului pentru TRIPS**, așa cum de altfel este stipulat în articolul 4, alineatul 5 din **Acordul de la Marrakech**, are ca principală atribuție supervizarea **Acordului privind TRIPS**.

Acordul TRIPS face parte integrantă din **Acordul de la Marrakech** fiind cuprins în **Anexa 1 C** și are ca scop stabilirea unor standarde minime în domeniul proprietății intelectuale, pe care să le respecte toate țările membre a **OMC** și cuprinde o serie de principii fundamentale, astfel:

Principiul asigurării unei protecții juridice instituite de TRIPS ca normă minimală, care prevede că membrii vor da curs Acordului, putând totodată aplica în legislația lor o protecție mai largă decât cea prevăzută în Acord, cu condiția ca această protecție să nu contravină prevederilor acestuia.

Principiul tratamentului național, consacră faptul că fiecare membru va acorda naționalilor celorlalți membri un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor naționali în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale, sub rezerva excepțiilor deja prevăzute, după caz, în Convenția de la Paris (1967), Convenția de la Berna (1971), Convenția de la Roma sau Tratatul asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate.

Principiul națiunii celei mai favorizate precizează că orice avantaje, favoruri, privilegii sau imunități acordate de un membru naționalilor oricărei alte țări vor fi, imediat și necondiționat, acordate și naționalilor tuturor celorlalți membri.

Considerăm că Acordul TRIPS, prin faptul că pe lângă reglementările propriu-zise referitoare la proprietatea intelectuală prevede și sancțiuni drastice în cazul nerespectării acestor drepturi, este cel mai important document internațional care reglementează proprietatea intelectuală. Importanța sa rezidă și în faptul că

impune reguli clare în reglementarea comerțului internațional, fiind bine știut faptul că valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală, atât din punctul de vedere al titularilor, cât și al celor care încalcă aceste drepturi, este strâns legată de comerțul internațional, cu atât mai mult acum când globalizarea își face cunoscută prezența în toate domeniile de activitate.

Secțiunea nr. 3. Reglementarea drepturilor de proprietate intelectuală în Uniunea Europeană

Bazele sistemului internațional de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală au fost puse de către state europene, ulterior aderând la acesta state de pe întreg mapamondul.

Prin **Tratatul de la Roma** din anul 1957, s-a creat prima uniune vamală a unor state europene sub denumirea de **Comunitatea Economică Europeană** sau **Piața Comună**, care a evoluat, transformându-se în **Comunitatea Europeană**.

Următoarea treaptă de evoluție a fost reprezentată de necesitatea transformării **Comunității Europene**, care era un organ comercial, într-o instituție care să ofere membrilor un parteneriat atât economic, cât și politic. Astfel, prin **Tratatul de la Maastricht** din 1993 a fost înființată **Uniunea Europeană** care, în prezent, are 27 de state membre. Acest tratat modifică, însă nu înlocuiește documentele anterioare de constituire a comunităților europene astfel că este corectă folosirea în continuare a denumirii de comunități europene⁵.

La baza funcționării **Uniunii Europene** stau o serie de principii economice, politice și sociale care sunt însușite și aplicate de către toți membrii acesteia. Toate acestea au dus la necesitatea instituirii unui sistem juridic, care reglementează aceste principii.

Considerăm că cea mai adecvată **definiție a Dreptului Uniunii Europene** este următoarea:

Dreptul Uniunii Europene desemnează normele juridice cuprinse în prevederile tratatelor Comunității Europene și în celelalte acte fundamentale (legislația primară), care reglementează diferite domenii ale statelor membre ale Comunității Europene (economic, politic, militar, monetar, social, etc.)⁶

Normele juridice guvernate de Dreptului Uniunii Europene se împart în **două categorii**:

- **norme juridice cu valoare constituțională**, acestea fiind cuprinse în Tratatul constitutiv;

- **norme juridice ordinare**, emise de către instituțiile comunitare.

---

⁵ Voicu Costică, Coman Florian, Ungureanu Ștefania-Georgeta, *Drept internațional penal*, Editura Pro Universitaria, București, 2007, pag. 83

⁶ Voicu Costică, *Teoria generală a Dreptului – Curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2008, pag. 36

Uniunea Europeană recunoaște importanța respectării și protejării drepturilor de proprietate intelectuală, considerând acest fapt ca o condiție esențială în dezvoltarea economică și socială a comunității pe care o reprezintă. Astfel, prin intermediul normelor Dreptului Uniunii Europene, se reglementează acest segment, avându-se în vedere acordurile și tratatele internaționale aplicabile în acest domeniu, care au constituit baza reglementărilor juridice comunitare.

Reglementarea propriu-zisă în domeniul proprietății intelectuale s-a făcut prin intermediul unor **norme juridice ordinare**, respectiv:

- regulamente;

- directive.

Uniunea Europeană a avut în permanență preocupări în ceea ce privește reglementarea juridică în domeniul proprietății intelectuale, stabilind un cadru legislativ flexibil, pe care l-a adaptat și îl adaptează în continuare noilor realități economice, sociale și la evoluțiile științifice, respectând pe deplin tratatele internaționale în acest domeniu și creând un cadru unitar de reglementare și aplicare a normelor juridice.

CAPITOLUL II : ANALIZA LEGISLAȚIEI NAȚIONALE DIN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Secțiunea nr. 1. Apariția și evoluția reglementărilor din domeniul proprietății intelectuale în România

Analiza apariției și evoluției drepturilor de proprietate intelectuală în România va avea în vedere particularitățile istorice specifice în care s-a format și dezvoltat statul român începând cu primele formațiuni statale și încheind cu perioada contemporană. În acest sens, vom aminti faptul că datorită poziționării geografice în zona de întâlnire a intereselor marilor puteri ale vremurilor, spațiul în care s-a format ulterior statul român a fost supus la încercări care i-au frânat dezvoltarea în raport cu vestul Europei, aspect resimțit până și în prezent. Dat fiind acest fapt, apariția reglementării drepturilor de proprietate intelectuală a avut loc relativ târziu, în secolul 19. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că Țările Române au avut relații cu statele dezvoltate, constatându-se o permanentă dorință de modernizare.

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate intelectuală, pentru perioada analizată, în Europa se consacra perioada privilegiilor și monopolurilor, aspect ce nu putea fi ignorat nici în spațiul românesc. Nu avem izvoare care să prezinte în mod direct acest fapt, însă trebuie avut în vedere că atât tipărirea de

cărți cât și comerțul se desfășura sub controlul domnitorului, iar sistemul acesta duce la concluzia că se acordau diverse privilegii și monopoluri. Argumentăm la această opinie și prin relațiile pe care le avem referitoare la acordarea de privilegii meșteșugarilor sau negustorilor ce făceau comerț în Țările Române sau tranzitau acest spațiu.

Prima reglementare propriu-zisă a drepturilor de proprietate intelectuală apare în secolul 19, mai exact la 13 aprilie 1862, când domnitorul **Alexandru Ioan Cuza** adoptă **Legea presei**, care cuprindea un capitol special destinat reglementării drepturilor autorilor de opere literare și artistice.⁷ Legea recunoștea dreptul creatorilor unor astfel de opere de a dispune și controla tipărirea, reproducerea sau imitarea acestora, fiind deci asimilat dreptului de proprietate.

La 15 aprilie 1879 apare un alt act fundamental în reglementarea drepturilor de proprietate intelectuală în România și anume **Legea privind mărcile de fabrică și comerț**, acesta fiind urmat de un **Regulament asupra mărcilor** adoptat la 30 mai 1879.

Un alt act normativ important în domeniu, denumit **Legea proprietății literare și artistice**, intră în vigoare la 28 iunie 1923, acesta reglementând în mod special drepturile autorilor.

În anul 1946 apare **Legea privind contractul de editură și dreptul de autor asupra operelor literare**, care era o completare a celei din 1923, aceasta fiind la rândul său amendată prin **Decretul 16/1949 privind difuzarea și editarea cărții**, rămas în vigoare până în 1951, când este adoptat Decretul nr. 19 privind dreptul de autor asupra operelor susceptibile de a fi tipărite.

În anul 1956 apare **Decretul 321 privind dreptul de autor**, care abrogă toate reglementările anterioare și care rămâne în vigoare până în 1996 când apare **Legea 8** privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Vom preciza că, din punct de vedere doctrinar, în materia protecției drepturilor de autor au existat personalități importante care au abordat această problematică în lucrările lor încă de la începutul secolului XX. Amintim lucrarea **L'état actuel de la doctrine de la législation et de la jurisprudence en ce qui concerne la propriété littéraire et Roumanie** scrisă de **Al. Nicolau**, cea intitulată **La propriété littéraire et artistique** a autorului **J. T. Ghica**, precum și **Etat de la législation romaine sur la propriété littéraire et artistique** scrisă de **C. Hamangiu**.

În ceea ce privește **proprietatea industrială**, după **Legea mărcilor de comerț și de fabrică din 1899**, domeniul a fost reglementat prin mai multe acte normative, în general acestea fiind expresia ratificării tratatelor internaționale din domeniu, la care România era parte. Trebuie să amintim faptul că preocupări privind reglementarea drepturilor de proprietate industrială au existat și până la apariția **Legii mărcilor de fabrică și comerț** din 15.04.1879. În acest sens, amintim **Proiectul de lege asupra brevetelor de invenție**, emis în februarie 1860

---

⁷ Eminescu Y., *Dreptul de autor*, Editura Lumina Lex, București, 1994, pag 20-21

de către **C. Steriade**, în calitate de ministru al finanțelor și cel propus de către generalul **Ioan Emil Florescu**, în septembrie 1865, având același obiect. De asemenea, trebuie menționat și **Proiectul de lege asupra brevetelor de invenție** publicat în Monitorul Oficial nr 73 (29.03.–10.04.1880). În anul 1900 la 27 ianuarie apare **Legea specială privind plugul sapă**, invenție a lui **Ioan N. G. Danilescu**. În cele din urmă, după încercările enunțate anterior, apare prima **Lege asupra brevetelor de invenție** publicată în Monitorul Oficial 229/17.01.1906. Ulterior, în 1921, apare un anteproiect de lege privind brevetele de invenție care urmărea modificarea și îmbunătățirea reglementărilor legii aflate în vigoare.

Un alt reper, important în reglementarea proprietății industriale în țara noastră, este cel reprezentat de perioada septembrie 1940 – august 1944, când mareșalul **Ion Antonescu** a emis o serie de **Decrete-lege privind acordarea de brevete de invenție**.

Referitor la protecția desenelor și a modelelor industriale amintim publicarea în Buletinul oficial al proprietății industriale în 1923 a **Proiectului de lege** cu privire la acestea. Vom preciza faptul că până la apariția în 1992 a **Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale** aceste drepturi erau protejate indirect prin **Decretul 321/1956 privind dreptul de autor**.

În ceea ce privește reglementarea concurenței neloiale și a regimului juridic al produselor semiconductoare, reglementările în acest sens au apărut după 1990, o aprofundare a analizei acestora urmând a fi făcută într-o secțiune distinctă.

Concluzionăm că în spațiul românesc reglementarea drepturilor de proprietate intelectuală a avut loc în legătură directă cu contextul istoric în care s-a format și dezvoltat statul român. Existența celor patru etape caracteristice evoluției internaționale a proprietății intelectuale, respectiv: perioada privilegiilor și monopolurilor, perioada reglementărilor naționale, perioada internaționalizării și cea a globalizării, s-a reflectat și în reglementările în domeniu din țara noastră.

Secțiunea nr. 2. Analiza nivelului de implementare a normelor internaționale în legislația românească

Încă de la începutul analizei, vom preciza că sistemul intern de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală este conectat la cel internațional la nivelul celor trei componente ale sale, respectiv la nivel legislativ, instituțional și procedural.

Pornind de la această susținere, constatăm că din punct de vedere legislativ, statul român a avut și are în continuare o preocupare majoră în armonizarea legislației interne cu cea internațională și comunitară.

Principalele izvoare ce au stat la baza dezvoltării sistemului legislativ în domeniu, au fost tratatele și convențiile internaționale la care România a aderat. De asemenea, odată cu aderarea la UE, un alt izvor de drept a fost constituit de legislația comunitară, cu care cea românească trebuie să se armonizeze. Cu toate

argumentele arătate mai sus, vom constata că nu se poate discuta de o armonizare legislativă completă, atât din cauze obiective, cum ar fi continua evoluție și adaptare la realitățile economice și sociale a legislației comunitare și internaționale, dar și din cauze subiective, cum ar fi de exemplu, exercitarea suveranității naționale de către parlament, ca organ legislativ.

Trebuie menționat faptul că evoluția social-economică a societății impune o continuă preocupare a organizațiilor internaționale și a statelor în menținerea reglementărilor în domeniul proprietății intelectuale în pas cu realitățile economice și sociale. De asemenea, vom remarca faptul că pe plan internațional operează mai multe curente cu privire la protejarea drepturilor de proprietate intelectuală, astfel că se fac eforturi de armonizare legislativă, inclusiv la nivel internațional. Exemplificăm în acest sens existența celor două sisteme consacrate la nivel internațional în domeniul protecției drepturilor de autor, respectiv sistemul european și cel anglo-saxon. Cele două sunt diferențiate prin acordarea priorității intereselor autorului în primul sistem, iar în al doilea, numit și copyright, prin acordarea unei priorități pentru interesele industriei. Cu toate aceste diferențe, la nivel internațional se fac eforturi pentru armonizarea celor două sisteme.

Demersul nostru privind analiza nivelului de implementare a normelor internaționale și comunitare în legislația internă va urmări în mod distinct cele două componente ale proprietății intelectuale, respectiv drepturile de autor și proprietatea industrială.

§1. Implementarea normelor privind dreptul de autor și drepturile conexe

Dreptul de autor și drepturile conexe sunt reglementate în legislația României de Legea 8/1996 care reflectă în principiu normele europene aplicabile în acest domeniu. Această lege reprezintă un salt extraordinar în reglementarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe în legislația internă, având menirea de a pune pe o poziție de egalitate drepturile și obligațiile autorilor cu cele ale societății și totodată de a contribui la dezvoltarea industriilor culturale.

Din punctul de vedere al alinierii prevederilor Legii 8/1996 la tratatele și convențiile internaționale la care România este parte, dar și la normele de Drept ale Uniunii Europene, putem afirma că acestea sunt reflectate în mod corespunzător în actul normativ.

§2. Implementarea normelor privind proprietatea industrială

În accepțiunea clasică, proprietatea industrială are ca obiect pe de o parte creațiile intelectuale industriale, iar pe de altă parte semnele distinctive ale activităților industriale.

România a adoptat normele internaționale în materie, aducând în mod constant legislația internă la standardele internaționale.

În continuare, vom analiza stadiul implementării legislației internaționale, pornind de la o subclasificare a drepturilor de proprietate industrială, astfel :

2.1. Brevetul de invenție

În ceea ce privește brevetul de invenție, România este parte la o serie de acorduri și tratate internaționale multilaterale.

Sub aspectul transpunerii în legislația națională a normelor consacrate în acordurile și tratatele enunțate mai sus, indicăm ca principal act normativ intern Legea 64/1991 privind brevetele de invenție.

Această lege a suportat o serie de modificări succesive, cea mai importantă fiind făcută prin Legea 28/2007, aceasta reprezentând de altfel și ultima modificare de până în prezent.

Legea promovează recunoașterea și apărarea drepturilor asupra invențiilor pe teritoriul României, precum și drepturile ce decurg din brevetul european de invenție, fiind structurată în 8 capitole și 74 de articole.

Trebuie menționat faptul că prin Hotărâre de Guvern este stabilit un Regulament de aplicare a Legii 64/1991 care aduce clarificări importante în acest domeniu.

2.2. Mărcile și indicațiile geografice

Statul român a aderat și este parte la o serie de acorduri și tratate internaționale ce au ca obiect mărcile și indicațiile geografice.

În ceea ce privește transpunerea acestor norme consacrate în acordurile și tratatele internaționale în legislația internă, aceasta s-a făcut prin intermediul Legii 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice modificată și completată prin Legea 66/2010. Actul normativ este structurat în 15 capitole și 95 articole, fiind singurul care reglementează acest domeniu.

Remarcăm importanța deosebită a acestei legi în instituirea unui sistem de reguli compatibile cu cele internaționale, aceasta oferind un cadru legal indispensabil dezvoltării economice în contextul actualei situații internaționale.

2.3. Desene și modele industriale

În domeniul desenelor și modelelor industriale, România este parte într-o serie de acorduri și tratate multilaterale transpuse în legislația internă prin intermediul Legii nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor modificată prin Legea nr. 280/2007.

Actul normativ definește desenul și modelul ca fiind reprezentarea aspectului exterior al unui produs sau a unei părți a acestuia, redat în două sau în

trei dimensiuni, rezultat din combinația dintre principalele caracteristici îndeosebi linii, contururi, culori, formă, textură și/sau materiale ale produsului în sine și/sau ornamentația acesteia. De asemenea, legea definește și desenul sau modelul comunitar ca fiind desenul sau modelul protejat în condițiile Regulamentului nr. 6/2002/CE.

Precizăm că Legea nr. 129/1992 modificată transpune dispozițiile Directivei 98/71/CE privind protecția juridică a desenelor și modelelor comunitare și a Regulamentului nr. 6/2002/CE cu același obiect.

2.4. Topografii de produse semiconductoare

Domeniul topografiilor de produse semiconductoare este reglementat în țara noastră de Legea nr. 16, din 6 martie 1995

Legea reglementează în articolul 39, alineatele 1 și 2, infracțiunea de contrafacere, aceasta urmând a fi analizată într-o secțiune distinctă.

2.5. Protecția noilor soiuri de plante

România a aderat la Convenția internațională pentru protecția noilor soiuri de plante din 2 decembrie 1961, revizuită la Geneva la 10 noiembrie 1972, 23 octombrie 1978 și 19 martie 1991, ratificând-o prin Legea nr.186/2000.⁸

Legislația națională în vigoare în domeniul brevetelor de soi este reprezentată de Legea nr. 255/1998 privind noile soiuri de plante⁹, Legea nr.119/2006 pentru modificarea și completarea Legii 255/ 1998 privind protecția noilor soiuri de plante¹⁰ și H.G. nr. 984/ 2007¹¹ pentru aprobarea regulamentului pentru aplicarea Legii nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante.

În ceea ce privește apărarea drepturilor titularilor, legea, pe lângă acțiunea în contrafacere și măsurile asiguratorii pe care le pot solicita aceștia, prevede și o serie de infracțiuni.

---

⁸ Publicată în M. Of. nr. 547/06.11.2000

⁹ Republicată în M.Of.nr.65/26.01.2007

¹⁰ Publicată în M.Of. nr. 409 din 11.05.2006

¹¹ Publicat în Monitorul Oficial nr.638/18.09.2007

CAPITOLUL III: CARACTERISTICILE ȘI EVOLUȚIA CRIMINALITĂȚII ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Secțiunea nr. 1. Considerații generale privind criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale

Tratată la modul general, *criminalitatea* desemnează ansamblul faptelor penale comise într-un spațiu și într-o perioadă de timp determinate.

Din punct de vedere juridic, termenul de *criminalitate* cuprinde ansamblul comportamentelor umane considerate infracțiuni, încriminate și sancționate ca atare, în anumite condiții, în cadrul unui sistem (subsistem) de drept penal, determinat concret geoistoric.¹²

Infracțiunile economice sunt factori destabilizatori, care amenință securitatea economică a statului și afectează buna funcționare a economiei. Prima abordare a criminalității economico-financiare a fost făcută de către Edwin Hill în 1872, care a utilizat sintagma *criminalitatea gulerelor albe*, consacrată ulterior de **Edwin Sutherland** în lucrarea **White-Collar Criminality**, apărută în anul 1940.¹³

În ceea ce privește fenomenul *criminalității din domeniul proprietății intelectuale*, evoluția acestuia se află în strânsă corelație cu dinamica întregului ansamblu economico-social, constituind o reflectare indirectă a disfuncționalității acestuia.

Infracțiunile caracteristice acestui tip de criminalitate au așadar un spectru larg, având ca pondere în special contrafacerea și piratarea mărfurilor.

Secțiunea nr.2. Dimensiunea globală a criminalității din domeniul proprietății intelectuale

§1. Magnitudinea fenomenului

Pericolul reprezentat de acest fenomen îmbracă un spectru larg, afectând atât interesele industriei precum și pe cele ale consumatorilor.

Fenomenul contrafacerii și piratării de mărfuri are o creștere alarmantă a dimensiunilor sale, în ultima perioadă pierderile anuale estimate fiind de peste 700 miliarde de dolari¹⁴, întreaga lume fiind sub spectrul amenințărilor acestui fenomen. Importanța acestui tip de criminalitate este recunoscută inclusiv de

---

¹² Moldoveanu Nicolae, *Criminalitatea economico-financiară*, Editura Global Print, București 1999, p. 130

¹³ Idem, p. 132

¹⁴ Sursa: Organizația mondială a Comerțului, sitehttp:// www.iccwbo.org/bascap/

organizațiile internaționale, printre care amintim G 20¹⁵. Remarcăm faptul că suma totală estimată a pierderilor din pirateria software pentru anul 2010 la nivel mondial este de aproximativ 58 miliarde de dolari.

Industria muzicală este de asemenea afectată de producerea de mărfuri piratate, pierderile suferite de către aceasta fiind foarte mari, rata criminalității în acest domeniu crescând exponențial odată cu facilitarea accesului la internet. În raportul pe anul 2009 a Federației Internaționale a Industriei Fonografice se arată că pentru anul 2007 au fost blocate 500.000 link-uri care ofereau piese muzicale fără respectarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, iar în anul 2008 au fost blocate 3.000.000 asemenea link-uri.¹⁶

Privitor la medicamentele contrafăcute, pericolul reprezentat de acest fenomen este cu atât mai grav, cu cât destinația acestora are o influență directă asupra sănătății și a vieții oamenilor. Un medicament este contrafăcut atunci când în mod deliberat și fraudulos un producător folosește denumiri, prospecte sau alte asemenea date în vederea inducerii în eroare a consumatorilor cu privire la identitatea medicamentului. Referitor la producătorii acestor medicamente, principalele state de unde provin sunt China și India, contrafacerile fiind făcute în locații improprii producerii de medicamente, de multe ori în locuințe sau spații de depozitare.

Magnitudinea acestui fenomen este în continuă creștere, Organizația Mondială a Sănătății apreciind pierderile industriei farmaceutice la 40 miliarde de dolari în anul 2010, acestea reprezentând 10% din vânzările mondiale de medicamente.¹⁷

Sub aspectul previziunilor asupra evoluției pierderilor înregistrate datorită piratării și contrafacerii de mărfuri la nivel mondial, Frontier Economics¹⁸, în raportul său dat publicității în februarie 2011¹⁹, prezintă o situație extrem de îngrijorătoare. Astfel, la nivelul anului 2015 se estimează o pierdere mondială cifrată între 1 220 miliarde și 1770 miliarde de dolari, iar în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, se vor pierde peste 2,5 milioane de locuri de muncă.

---

¹⁵ G20 este un forum creat în 1999, care reunește economiile dezvoltate (Marea Britanie, Germania, Franța, Italia, Australia, Statele Unite, Canada, Japonia și Rusia) și marile economii emergente (Argentina, Brazilia, Mexic, China, India, Australia, Indonezia, Arabia Saudită, Africa de Sud, Coreea de Sud și Turcia), alături de reprezentanți ai Uniunii Europene, ai Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale. Țările G20 reprezintă aproximativ două treimi din populația planetei și realizează aproape 90% din Produsul Intern Brut al acesteia

¹⁶ <http://www.ifpi.org/content/library/DMR2009.pdf>

¹⁷ Sursa: *Counterfeit Medicines: the pills that kill*, <http://www.telegraph.co.uk>

¹⁸ Companie internațională specializată în oferirea de consultanță economică, www.frontier-economics.com

¹⁹ Estimating the global economic and social impacts of counterfeiting and piracy, A REPORT COMMISSIONED BY BUSINESS ACTION TO STOP COUNTERFEITING AND PIRACY (BASCAP) February 2011, www.frontier-economics.com

§2. Efectele contrafacțiilor și pirateriei

Efectele asupra inovării și a creșterii economice

Așa cum este bine știut, creșterea economică a fost legată întotdeauna de inovație, de dezvoltarea unor noi tehnici și procedee de fabricație. Acestea au fost întotdeauna protejate de lege prin intermediul brevetelor sau al înregistrării mărcilor care oferă titularilor garanții asupra folosirii exclusive.

Procesul de inovare este pus în mare dificultate atunci când protecția rezultatului acestuia nu este eficientă, costurile de cercetare și dezvoltare nemaiputând fi susținute din veniturile realizate. Astfel, motivația inovării și cercetării dispare, nemaiaducând plusul de valoare care să justifice costurile și eforturile depuse, progresul tehnic și economic fiind astfel grav afectate.

Efectele asupra mediului

Acestea sunt deosebit de grave prin faptul că cele mai multe astfel de produse nu corespund din punct de vedere calitativ, materiile prime nefiind cele caracteristice produselor autentice, în realizarea cărora există reguli stricte privind reciclarea. De cele mai multe ori sunt folosite substanțe toxice sau periculoase, care afectează viața și sănătatea persoanelor atât direct, cât și indirect, prin poluarea pe care o aduc mediului înconjurător. Un exemplu semnificativ este cel din industria îngrășămintelor chimice și al pesticidelor, folosirea unor produse contrafăcute ducând la poluări grave ale solului pe arii extinse din țări precum China, Rusia, Ucraina sau Italia.

Efectele asupra ocupării forței de muncă

Acest fenomen criminal afectează ocuparea forței de muncă în primul rând în țările dezvoltate, care dețin tehnologii moderne, iar prin contrafacerea produselor le sunt scăzute vânzările, astfel că de multe ori se pierd locuri de muncă deja ocupate sau se împiedică angajarea forței de muncă din cauza scăderii cotei de piață. De asemenea, nivelul beneficiilor angajaților este de cele mai multe ori limitat din același motiv.

Efectele asupra investițiilor

Gradul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală este un factor decisiv pe care firmele ce fac investiții îl iau întotdeauna în calcul înainte de a investi în diverse state. În acest sens, argumentăm cu nivelul extrem de scăzut al investițiilor în țările în care aceste drepturi nu sunt corespunzător protejate. Remarcăm totodată și o excepție, cea a Chinei în care, deși este cea mai mare producătoare de bunuri contrafăcute și piratate din lume, investițiile străine au un nivel ridicat. Explicația trebuie căutată luând în considerare costul redus al forței de muncă și facilitățile oferite de guvernul chinez.

Efectele asupra comerțului

Sub aspectul volumului mărfurilor comercializate la nivel mondial, nu se poate face o corelație între procentul din total al produselor contrafăcute și cantitatea totală de mărfuri comercializate. Cu toate acestea, considerăm că există

efecte asupra comerțului mondial determinat în primul rând de modificarea tipurilor de mărfuri tranzacționate.

De asemenea, există efecte asupra volumului mărfurilor tranzacționate în anumite zone geografice, în acest sens exemplificând cu scăderi ale volumului exportului în economiile dezvoltate.

Sub aspectul prețurilor, vom preciza că produsele contrafăcute sunt vândute întotdeauna sub prețul celor autentice, creând și din acest punct de vedere prejudicii agenților economici care își desfășoară legal activitatea prin scăderea volumului vânzărilor de produse autentice.

Efectele asupra firmelor implicate în producția și comercia-lizarea legală a produselor autentice

În primul rând, există prejudicii privind valoarea “brandului” sau a mărcii protejate, aceasta fiind diminuată considerabil de faptul că potențialii cumpărători și-au făcut o părere eronată prin faptul că au achiziționat produse contrafăcute a căror calitate este necorespunzătoare.

Titularii legali ai drepturilor de proprietate intelectuală sunt prejudiciați și prin faptul că nu își pot transfera drepturile asupra mărcilor sau brevetelor, nemaexistând cereri pe piață în acest sens, datorită faptului că așa-numita concurență neloială nu achiziționează asemenea drepturi preferând să funcționeze în ilegalitate.

§3. Implicarea crimei organizate în fenomenul criminalității din domeniul proprietății intelectuale

Organizațiile criminale și-au reorientat o parte din activitățile ilicite spre traficul cu produse piratate și contrafăcute. Acestea speculează lacunele legislative și lipsa de reacție a autorităților față de acest tip de criminalitate.

Remarcăm și condițiile favorabile oferite de fenomenul globalizării, acesta stimulând dezvoltarea comerțului internațional și oferind astfel rețelilor de trafic oportunități multiple.

Pentru disimularea traseelor de trafic și pentru ascunderea provenienței produselor contrafăcute și piratate, organizațiile criminale folosesc o diversitate de metode. Astfel, de multe ori componente ale produsului contrafăcut sunt realizate într-o țară și asamblate în alta. De asemenea, destinațiile înscrise în documentele de transport sunt nereale, adevăratele ținte fiind de multe ori țările de așa-zis tranzit.

O situație specială este cea reprezentată de China, cel mai mare producător mondial de bunuri contrafăcute și piratate. Cea mai importantă parte a acestora spre piața mondială, principalele rețele avându-și fieful în peninsula. În ceea ce privește traseele de transport, acestea sunt în special maritime, însă există o pondere însemnată din total reprezentată de transportul terestru sau aerian. Se alege în special trasee prin țări în care controlul vamal nu este atât de strict, de multe ori

acesta fiind îngreunat de cantitățile mari de mărfuri care trec prin punctele de acces. Exemplificăm în acest sens ca principale căi de intrare în Uniunea Europeană, porturile Anvers, Amsterdam și Londra, iar ca puncte nodale ale traseelor de trafic la nivel mondial Dubai-ul, Hong-Kong-ul precum și o serie de mari porturi de pe ambele coaste ale SUA.

Apreciem așadar faptul că flagelul criminalității în domeniul proprietății intelectuale nu se mai află la periferia activităților criminale, ci s-a instalat în primele rânduri.

Secțiunea nr. 3. Caracteristicile criminalității din domeniul proprietății intelectuale în România

Din punct de vedere instituțional, în țara noastră există un sistem complex de protecție a proprietății intelectuale, care cuprinde în special instituții ale statului, precum și asociații neguvernamentale de luptă împotriva contrafacerii și piratării de mărfuri. Astfel, instituțiile statului implicate în acest sistem sunt următoarele:

- Ministerul Administrației și Internelor, prin unitățile sale specializate, respectiv: Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Jandarmeria Română ;

- Parchetul General;

- Ministerul Justiției;

- Oficiul Român pentru Protecția Drepturilor de Autor;

- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci;

- Ministerul Finanțelor Publice prin structura sa cu atribuții în domeniu, respectiv Autoritatea Națională a Vămirilor;

- Alte instituții și organizații : Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Departamentul pentru Afaceri Europene, Ministerul Afacerilor Externe, Camera Națională a Consilierilor în Proprietate Industrială din România, Sistemul Camerelor de Comerț, Oficiul Național al Registrului Comerțului.

CAPITOLUL IV : MANAGEMENTUL SISTEMULUI NAȚIONAL DE PROTECȚIE A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Secțiunea nr. 1. Aspecte generale privind managementul prevenirii și combaterii criminalității din domeniul proprietății intelectuale

Principalul actor în managerierea activității de prevenire și combatere a criminalității în domeniul proprietății intelectuale este statul, prin instituțiile sale cu atribuții în domeniu. Acesta elaborează și implementează strategii menite să prevină și să combată acest tip de criminalitate. La rândul lor, fiecare instituție implicată trebuie să aibă un plan managerial propriu adoptat segmentului care-i revine în responsabilitate.

Considerăm că pentru a se obține rezultate semnificative în combaterea acestui tip de criminalitate, trebuie să se aibă în vedere și să se acționeze la nivelul *a trei paliere*, între care există o strânsă interdependență:

Primul palier este reprezentat de activitățile de educare și de pregătire antiinfracțională în domeniu, având menirea să informeze cetățenii asupra pericolelor la care se expun, precum și să descurajeze potențialii autori ai unor astfel de fapte.

Al doilea palier este cel al activităților de descoperire a infracțiunilor circumscrise acestui tip de criminalitate, precum și de tragere la răspunderea penală a autorilor.

Al treilea palier este reprezentat de cooperarea instituțională a factorilor implicați în combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale.

În gestionarea managerială a acestui tip de criminalitate trebuie să se aibă în vedere și faptul că România este membră a Uniunii Europene, iar strategiile sale în domeniu trebuie să se armonizeze cu cele la nivel european și mondial.

Secțiunea nr. 2. Aspecte teoretice privind elaborarea unei strategii manageriale în domeniul combaterii fenomenului contrafacerii și piratării de mărfuri

Pentru a putea da o direcție și a stabili un set de măsuri care să poată duce la stăpânirea acestui tip de criminalitate, considerăm că pentru început trebuie să fie stabilite niște repere de la care urmează a se porni, în acest sens trebuind să se răspundă la următoarele întrebări:

- *România este producătoare și exportatoare de bunuri contrafăcute și piratate?*
- *Este o țară consumatoare, deci implicit o țintă a rețelelor de trafic?*
- *Teritoriul național este folosit pentru tranzitul acestui tip de produse?*

Vom încerca în continuare să răspundem acestui prim set de întrebări. În ceea ce privește producerea în țară de bunuri contrafăcute și piratate, considerăm că răspunsul este afirmativ. Argumentăm acest răspuns prin informațiile publice referitoare la descoperirea de fabrici clandestine de țigarete, de ateliere de confecții textile unde se produceau mărfuri purtând fără drept mărci înregistrate, dar și studiouri clandestine de imprimare pe suporturi tip CD sau DVD, a unor produse purtătoare de drepturi de autor și conexe.

Referitor la exportarea unor astfel de mărfuri, nu au fost identificate informații concrete, însă luând în calcul faptul că în industria textilă se produce într-o proporție covârșitoare pentru export, considerăm că există această posibilitate.

Răspunsul pentru a doua întrebare este de asemenea afirmativ. De această dată, vom motiva prin multitudinea de infracțiuni descoperite și cercetate de organele judiciare, dar și de capturile făcute de Autoritatea Națională a Vămirilor. Fluxul de produse contrafăcute este îndreptat în mod clar spre interiorul granițelor naționale. Așa cum arătam anterior, China este principalul furnizor de astfel de mărfuri pe piața românească. Ca factor favorizant al gradului mare de absorbție al mărfurilor contrafăcute la nivel național, amintim în primul rând veniturile reduse ale cumpărătorilor, aceștia orientându-se în mod tradițional către mărfurile ieftine. Menționăm și faptul că majoritatea cumpărătorilor cunoaște că produsele nu sunt autentice, însă acceptă cu ușurință acest fapt. Ca să revenim asupra răspunsului, în mod categoric România este o țară țintă pentru traficul cu bunuri contrafăcute și piratate.

În ceea ce privește a treia întrebare, este evident că o dată cu intrarea în Uniunea Europeană o parte din tranzitul cu astfel de produse spre Europa Centrală și de Vest se face prin penetrarea granițelor României. Trebuie avută în vedere așezarea geografică a țării noastre, astfel: ieșirea la Marea Neagră, Dunărea, granița de nord și de est reprezintă zonele de maximă presiune exercitată asupra frontierelor de către rețelele de trafic.

Odată fundamentate aceste trei puncte de reper, trebuie să se continue cu stabilirea unui nou set de răspunsuri, de această dată legate de întrebări referitoare la importanța pe care o acordă autoritățile acestui fenomen și a stadiului actual al demersurilor făcute de acestea în combaterea sa.

Pentru început vom încerca să răspundem la întrebarea: *Conștientizează statul român pericolul reprezentat de criminalitatea în domeniul proprietății intelectuale?*

Răspunsul la această întrebare presupune lămurirea unei serii de alte aspecte, din analiza cărora trebuie să obținem o concluzie cât mai apropiată de realitate. Un prim aspect este cel legat de atitudinea clasei politice față de acest fenomen, constatându-se că aceasta are alte priorități și nu îi acordă atenția cuvenită. Trecându-se spre latura instituțională, constatăm de asemenea o abordare diferențiată și neunitară a instituțiilor implicate în combaterea acestui fenomen. Argumentăm în acest sens cu lipsa implementării unei strategii comune de luptă,

chiar dacă s-au instituit organisme care au tocmai această menire.²⁰ Trebuie menționat faptul că statul român a adoptat o Strategie Națională în domeniul proprietății intelectuale pentru perioada 2003-2007, elaborată tocmai pentru a realiza o ridicare a standardelor interne în domeniu la nivelul cerințelor europene, în vederea aderării la Uniunea Europeană. Vom remarca faptul că o dată realizată aderarea, nu a mai fost elaborată o strategie pentru perioada post-aderare.

Revenind la întrebarea inițială, și având în vedere argumentele prezentate mai sus, considerăm că statul român nu conștientizează în totalitate dimensiunea pericolului reprezentat de criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale, acțiunile sale fiind de cele mai multe ori formale și lipsite de perspectivă.

Elaborarea unei strategii manageriale pentru combaterea oricărui tip de criminalitate, pentru a fi viabilă, trebuie să cuprindă *patru faze*²¹:

- *Faza de informare*, care are ca scop obținerea de date și informații potrivit metodelor și tehnicilor specifice;

- *Faza de cunoaștere*, având ca rezultat formarea unei imagini clare a unui caz bine definit;

- *Faza de analiză*, în cadrul căreia se vor face conexiunile necesare și articularea informațiilor deținute în vederea stabilirii cuprinderii și complexității fenomenului criminal avut în vedere;

- *Faza de înțelegere* a fenomenului studiat, de decelare a formelor sale de manifestare și a efectelor asupra societății în general. Principalul scop al acestei faze este reprezentat de formarea unei capacități de anticipare a fenomenului criminal.

Considerăm că de obiectivitatea și atenția care se dau primelor trei faze ale elaborării unei strategii depinde obținerea unor rezultate corespunzătoare în ultima fază, cea de înțelegere și anticipare a fenomenului.

Făcând trecerea spre criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale, considerăm că pentru elaborarea unei strategii manageriale trebuie urmate aceleași faze precum cele enunțate mai sus, având totodată în vedere particularitățile acestui tip de criminalitate. Astfel, în *faza de informare* trebuie luată în considerare stabilirea unor date de certă importanță în analiza propusă, respectiv:

- dacă există o legislație care să ofere posibilitatea încadrării corespunzătoare acestui tip de criminalitate în normativul penal;

- dacă există o infrastructură instituțională și dacă aceasta este capabilă să gestioneze fenomenul;

- dacă mijloacele logistice și umane se ridică la nivelul cerut pentru a putea combate fenomenul;

---

²⁰ Grupul de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

²¹ Voicu Adriana Camelia, *Criminalitatea economico-financiară, factor de amenințare la adresa ordinii publice*, Ed. Sitech, Craiova, 2008, pag. 37

- dacă statistica oficială reflectă realitatea sau dacă există inadvertențe între statisticile diferitelor instituții implicate;
- dacă fenomenul criminal este conștientizat la nivel politic;
- care este gradul de sensibilitate al opiniei publice asupra acestui gen de criminalitate.

A doua fază de elaborare a strategiei, cea de cunoaștere, va avea în vedere o serie de aspecte care particularizează criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale, respectiv:

- domeniile în care se produc infracțiunile specifice acestui tip de criminalitate, care în cazul de față, sunt reprezentate de proprietatea industrială și de drepturile de autor;

- cauzele care generează și amplifică fenomenul, între care amintim: riscurile relativ scăzute la care se expun autorii unor astfel de infracțiuni, dată fiind percepția generală că acestea au un grad scăzut de pericol social, astfel că pedepsele sunt mici, nivelul de trai scăzut care duce la crearea unei cereri de bunuri contrafăcute și piratate, câștigurile importante obținute din această activitate criminală etc;

- efectele economice și sociale pe care le determină fenomenul criminal analizat. La nivel economic impactul acestuia este deosebit de important, în sensul că pierderile provocate atât statului cât și titularilor de drepturi sunt mari. În plan social, trebuie remarcat pe de o parte starea de pericol în care se află consumatorii de produse piratate sau contrafăcute, iar pe de altă parte desființarea unui important număr de locuri de muncă datorită importului și traficului cu astfel de produse;

- un alt aspect important este legătura dintre criminalitatea proprietății intelectuale și crima organizată;

- conștientizarea și percepția societății asupra fenomenului, în acest caz, constatând că populația, conform unui studiu INSOMAR²², percepe amploarea acestuia ca fiind foarte mare, iar reacția statului subdimensionată;

- reacția autorităților pentru combaterea acestui tip de criminalitate.

Remarcăm faptul că pentru cunoașterea fenomenului trebuie să se aibă în vedere studiile, analizele criminologice și sociologice în scopul stabilirii unei imagini complete și pertinente a acestuia.

În *faza de analiză*, se va avea în vedere în special studierea dimensiunii și complexității fenomenului. Aceasta se va face prin intermediul analizei informațiilor și a datelor obținute prin interpretarea lor, prin relaționarea și efectuarea de conexiuni între acestea. Criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale este un fenomen cu un grad mare de complexitate, existând rute de trafic a produselor contrafăcute, România având atât rolul de țară de destinație cât

---

²² Studiul INSOMAR, *Contrafacerea de bunuri și servicii în România - Analiză cantitativă* - 17-24 noiembrie 2005

și de tranzit. Nu trebuie trecut cu vederea nici statutul de țară producătoare de astfel de bunuri.

Așa cum afirmam mai sus, *ultima fază*, cea de înțelegere a fenomenului, are ca scop anticiparea evoluției criminalității în domeniul proprietății intelectuale și stabilirea răspunsurilor adecvate în vederea prevenirii și combaterii fenomenului. Pentru a putea elabora o strategie în domeniu, considerăm că aceasta trebuie să se fundamenteze pe 3 piloni principali, respectiv: *pilonul legislativ, pilonul instituțional, pilonul procedural*.

În cadrul *primului pilon* trebuie să avem în vedere reglementarea legislativă din domeniul proprietății intelectuale, analiza acesteia trebuind să răspundă la o serie de întrebări, astfel:

- dacă legislația internă se ridică la standardele internaționale și comunitare;

- dacă legislația în vigoare oferă posibilitatea incriminării corespunzătoare a faptelor din sfera criminalității din domeniul proprietății intelectuale;

- dacă există o coerență legislativă în domeniu și dacă sunt prevederi contradictorii sau ambigue.

În funcție de răspunsurile la întrebările enumerate mai sus, se poate face o analiză a acestei componente, urmând a se propune măsuri menite să rezolve eventualele viduri de reglementare sau ambiguități.

Componenta instituțională are de asemenea un rol deosebit de important în situația analizată, instituțiile implicate fiind din cadrul mai multor ministere și autorități, respectiv:

- Ministerul de Finanțe prin Autoritatea Națională a Vămirilor;
- Ministerul Administrației și Internelor prin Inspectoratul General al Poliției Române și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române;
- Parchetul General;
- Ministerul Justiției;
- Serviciile Secrete;
- Alte instituții și organizații guvernamentale (ORDA, OSIM etc).

Apreciem că în stabilirea unui cadru instituțional adecvat, dat fiind numărul mare de instituții implicate în combaterea fenomenului, trebuie să se aibă în vedere eliminarea paralelismelor și suprapunerilor de atribuții, precum și stabilirea unor competențe clare, specifice fiecărei instituții în parte.

Referitor la *componenta procedurală*, vom remarca necesitatea analizării sistemului judiciar prin prisma procedurilor existente la nivelul celor trei elemente ale sale, respectiv²³: *segmentul informativ, segmentul operativ-investigativ și de*

---

²³ Voicu Adriana Camelia, *Criminalitatea Economico-financiara, factor de amenintare la adresa ordinii publice*, Ed. Sitech, Craiova, 2008, pag 191

cercetare penală. și judecata urmată de punerea în executare a hotărârilor judecătorești.

Secțiunea nr. 3. Managementul cooperării între instituțiile naționale cu atribuții în prevenirea și combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale

Creșterea eficienței activităților de prevenire și combatere a criminalității din domeniul proprietății intelectuale este indisolubil legată de bună cooperare dintre instituțiile implicate.

În anul 2006, Bucureștiul a găzduit **Congresul regional privind combaterea contrafacerii și pirateriei din Europa de Est și Asia Centrală**, Guvernul României fiind direct implicat în organizarea evenimentului. Concluziile Congresului au arătat că amploarea fenomenului contrafacerii și pirateriei a cunoscut o creștere semnificativă la nivel regional, iar cooperarea dintre state este una dintre condițiile absolut necesare în obținerea unor rezultate semnificative în combaterea sa. De asemenea, s-a arătat că această cooperare trebuie să coboare și la nivelul instituțiilor naționale cu atribuții în domeniu, astfel infracționalitatea transfrontalieră putând fi combătută în timp real, cu rezultate importante.

În anul 2007, la Geneva a avut loc **Congresul al III-lea privind combaterea contrafacerii și pirateriei**, ocazie cu care au fost făcute o serie de recomandări la adresa statelor, dintre care considerăm că semnificative pentru tema cercetată sunt următoarele:

- înființarea unor pârgșii de legătură între sectorul privat și guverne;
- realizarea unor birouri locale prin intermediul parteneriatului public privat care să ofere celor interesați informații din domeniul pirateriei și contrafacerii de produse;
- evitarea paralelismelor privind competențele instituțiilor naționale cu atribuții în domeniu;
- realizarea unor regulamente care să reglementeze procedurile de cooperare între instituții;
- înființarea unor baze de date comune care să poată fi accesate de instituții și care să cuprindă între altele modul de soluționare a unor spețe în domeniu;
- încurajarea cooperării între autoritățile vamale și agenții economice private în vederea punerii la dispoziție a acestora din urmă a informațiilor necesare.

Prezentarea concluziilor celor două Congrese menționate anterior a avut drept scop argumentarea importanței pe care trebuie să o acordăm cooperării dintre instituțiile implicate în combaterea fenomenului. Remarcăm așadar că, în accepțiunea organizațiilor internaționale, cooperarea interinstituțională este una dintre condițiile ce trebuie îndeplinite în mod obligatoriu.

§1. Grupul de lucru pe probleme de proprietate intelectuală și cooperare instituțională

Reacția statului român față de necesitatea creării unor condiții optime pentru realizarea cooperării instituționale a fost reprezentată de crearea **Grupului de lucru pe probleme de proprietate intelectuală și cooperare instituțională**. Astfel, la data de 26 iunie 2006 a fost încheiat un protocol semnat de un număr de 32 de instituții și asociații neguvernamentale, instituindu-se o structură formală, aptă să cunoască îndeaproape și să analizeze problemele, fie de natură legislativă sau de aplicare a legii, fie de orice altă natură, pe care le întâmpină proprietatea intelectuală în România și să propună soluții pentru rezolvarea acestora.²⁴

Structura grupului se compune din trei secțiuni: *Grupul antipiraterie, Grupul Anticontrafacere și Grupul Organismelor de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor și a Drepturilor Conexe*.

Obiectivele Grupului sunt stipulate în articolul 5 al Protocolului, astfel:

- asigurarea compatibilității legislației naționale cu acquis-ul comunitar în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- întărirea capacității de acțiune a Ministerului Public;
- întărirea capacității de acțiune a Oficiului Român pentru Drepturile de Autor;
- întărirea capacității de acțiune a Inspectoratului General al Poliției Române;
- întărirea capacității de acțiune a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
- întărirea capacității de acțiune a Autorității Naționale a Vămile;
- întărirea capacității de acțiune a Gărzii Financiare;
- întărirea capacității de acțiune a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor;
- realizarea unei cooperări eficiente între instituțiile de stat cu atribuții în aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală, sub coordonarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a României;
- realizarea unei cooperări eficiente între instituțiile de stat cu atribuții în aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală și sectorul privat;
- intensificarea activității de aplicare a legislației;
- informarea opiniei publice prin campanii media de conștientizare a consumatorilor asupra consecințelor negative ca urmare a încălcării drepturilor de proprietate intelectuală;
- informarea persoanelor publice și autorităților care iau decizii importante cu privire la DPI (decision makers) cu privire la importanța lor și problemele care împiedică/întârzie punerea lor în aplicare.

---

²⁴ Articolul 2, alineatul 1, din Protocol

Constatăm așadar pe de o parte numărul relativ mare de instituții și organizații care sunt parte, precum și afirmarea clară a obiectivelor pe care Grupul și-a propus să le îndeplinească. În scopul realizării obiectivelor, Grupul și-a propus următoarele *activități specifice*:

- dezbateră prevederilor din legislația internă care necesită modificări sau completări, ori o mai bună adaptare la realitățile sociale;

- dezbateră situațiilor reținute în practica judiciară și să depună diligențe pentru alcătuirea și editarea unor culegeri de practică judiciară în domeniu;

- stabilirea sprijinului pe care oricare dintre membrii săi îl poate oferi în general în cadrul acestei conlucrări sau în anumite situații concrete pentru realizarea scopului de constituire a Grupului;

- conceperea și promovarea de metodologii și norme de aplicare a legii în materie de proprietate intelectuală;

- asigurarea schimbului de informații cu alte organisme și instituții din țară sau din străinătate;

- realizarea unor activități de educare a consumatorilor și identificarea de programe și proiecte de pregătire, educare și sensibilizare a publicului larg și a mediului de afaceri, a căror implementare servește recunoașterii și protejării drepturilor de proprietate intelectuală;

- sprijinirea organizării de către membrii săi a unor seminarii, conferințe și simpozioane de pregătire și specializare a reprezentanților autorităților;

- organizarea unor conferințe de presă și emiterea de comunicate;

Referitor la eficiența activităților desfășurate de Grupul de lucru, în opinia noastră, acestea nu se ridică la nivelul așteptărilor. Înființat în anul precedent aderării României la Uniunea Europeană, acesta a avut rolul de a afirma intențiile statului în crearea pârgghiilor necesare și în întărirea capacității sale de reacție împotriva acestui tip de criminalitate. Intențiile odată afirmate, după aderarea la UE nu au mai avut o punere în practică pe măsura așteptărilor. Considerăm că activitatea Grupului nu a depășit decât parțial stadiul declarativ. În opinia noastră, simpla aderare la Grup a unui număr de 33 de organizații nu face ca acesta să aibă succesul asigurat. Pentru aceasta trebuie trecut la un nivel în care să fie stabilite sarcini și activități concrete, cu termene de realizare și modalități de acțiune. În acest sens, ar fi trebuit analizate competențele, structura și specificul fiecărei organizații și, pornindu-se de la acest element primordial, se putea elabora o strategie care să înglobeze obiectivele pe care Grupul și-a propus să le atingă.

Revenind la aspectul legat de înființarea Grupului mai mult ca un răspuns față de onorarea obligațiilor asumate de România și mai puțin ca o măsură izvorâtă din conștientizarea necesității combaterii eficiente a fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale, considerăm că principalul argument în susținerea acestei opinii este faptul că după 2007 nu a mai fost adoptată o strategie în domeniul proprietății intelectuale. Dat fiind specificul și scopul declarat al Grupului de lucru considerăm că acesta ar fi fost cel mai în măsură să elaboreze un

proiect de strategie în domeniu pe care să-l propună spre aprobare și adoptare Guvernului.

Un alt aspect pe care Grupul trebuia să-l realizeze, în opinia noastră, este elaborarea unei strategii manageriale proprii pornind de la obiectivele stabilite în Protocol și având în vedere între altele strategiile manageriale ale organizațiilor semnatare. Cooperarea instituțională trebuie să depășească faza protocoalelor și să se îndrepte spre realizarea unor metodologii cu proceduri concrete de lucru, care să pună în legătură personalul cu atribuții operative și nu doar managerii organizațiilor.

Îndreptându-ne atenția spre realizarea și îmbunătățirea parteneriatului public-privat considerăm că acesta trebuie să aibă ca principal obiectiv informarea cetățenilor cu privire la pericolul reprezentat de acest tip de criminalitate.

În ceea ce privește strategia managerială a Grupului, considerăm că aceasta trebuie să definească și să-și propună atingerea unei serii de ținte concrete, care să se refere la aspecte de ordin practic, cum ar fi de exemplu scăderea ratei criminalității în domeniu.

Sub aspectul cooperării instituțiilor implicate, apreciem că o bună coordonare și o colaborare a acestora pot eficientiza măsurile de prevenire și combatere a fenomenului. Colaborarea dintre organizațiile private cu interese în domeniu și instituțiile de control, poate duce la o operativitate crescută, precum și la reducerea semnificativă a costurilor operațiunilor.

CAPITOLUL V : CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Secțiunea nr. 1. Concluzii asupra fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale

Ideea generală a acestei teze pornește de la observația că pericolul generat de criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale se află într-o creștere continuă, având un rol determinant în dezvoltarea statelor, astfel că se impune adoptarea unor reacții adecvate și eficiente pentru combaterea sa, atât la nivel internațional, cât și la cel național.

În opinia noastră, există patru factori principali care influențează în mod hotărâtor creșterea ratei criminalității în acest domeniu la nivel mondial:

- Procesul de globalizare, în principal prin creșterea volumului de mărfuri tranzacționate;
- Disponibilitatea pe scară largă a tehnologiei;
- Implicarea Crimei organizate;

- Lipsa unor sancțiuni aspre în domeniu.

Dezvoltarea comerțului internațional a dus omenirea spre o nouă etapă în dezvoltarea sa și anume, globalizarea. Fluxurile de mărfuri tranzacționate pe piața mondială au crescut exponențial, astfel că valoarea cuantificată în bani a acestora a ajuns la un nivel nemaiîntâlnit până în prezent. Pornind de la acest fapt, remarcăm interesul major al statelor și al marilor companii în a menține reguli și principii clare de comerț intern și internațional, care să asigure o piață globală bine reglementată. Una dintre principalele amenințări la adresa acestui deziderat este reprezentată de fenomenul producerii și traficul de mărfuri piratate sau contrafăcute, aceste activități ilegale fiind cele mai importante manifestări ale infracționalității din domeniul proprietății intelectuale.

Fenomenul contrafacerii și piratării mărfurilor este în continuă expansiune, amenințând creșterea economică a țărilor din întreaga lume, amploarea acestuia provocând îngrijorare la nivelul organizațiilor internaționale, a statelor și a marilor corporații internaționale.

Contrafacerea implică existența unor mijloace logistice extinse și o organizare complexă și flexibilă atât în faza de fabricare, cât mai ales în cea de traficare a produselor. Crima organizată și-a diversificat activitatea tradițională, existând indicii clare că s-a implicat în aceste activități ilicite, folosind rețele bine organizate și o infrastructură capabilă să susțină activitățile de trafic. Aceste grupări s-au implicat pe întreg parcursul traseului bunurilor piratate și contrafăcute, de la producție, transport, depozitare și până la nivelul vânzării directe către consumatorul final. De obicei, mărfurile sunt fabricate într-o țară și vândute într-o altă regiune a lumii. Există situații când acestea sunt fabricate parțial într-o țară, asamblate într-o alta și în cele din urmă transportate și vândute într-o a treia țară, efectuându-se astfel o compartimentare a activității ilicite, care pune probleme în plus celor ce au atribuții în combaterea acestui tip de criminalitate.

Contrafacerea și traficul cu astfel de produse reprezintă o investiție profitabilă, obținându-se într-un mod facil sume imense de bani, acest tip de activitate ilicită fiind foarte atractivă pentru rețele criminale, deoarece generează profituri maxime cu un risc scăzut. Majoritatea acestor mărfuri provine din China, respectiv provinciile Guangdong (Canton) și Zhejiang (regiunea de sud din Shanghai), producția fiind de multe ori finanțată de către așa-zii investitori din Hong Kong sau Taiwan, care obțin astfel profituri importante. Produsele contrafăcute sunt destinate în special exportului și mai puțin pieței interne, însă în viitor, dată fiind dezvoltarea și populația Chinei, acest tip de criminalitate va afecta direct și această țară.

Dezvoltarea tehnologică, apariția unor noi forme de comunicație, extinderea internetului reprezintă pași uriași în dezvoltarea omenirii, însă în ceea ce privește protecția internațională a proprietății intelectuale toți acești factori o influențează, atât pozitiv, dar mai ales negativ. Influența negativă este reprezentată mai ales de ușurința cu care se pot obține produse piratate și contrafăcute folosind

tehnologiile nou apărute, dar și de facilitățile oferite prin rapiditatea transferurilor de date și informații, prin intermediul tehnicii digitale și a rețelei Internet.

Constatăm de asemenea, că procesul de inovare este pus în mare dificultate, atunci când protecția rezultatului acestuia nu este eficientă, costurile de cercetare și dezvoltare nemaiputând fi susținute din veniturile realizate. Motivația inovării și cercetării dispare, nemaiaducând plusul de valoare care să justifice costurile și eforturile depuse, progresul tehnic și economic fiind astfel grav afectate. Efectele produse de acest fenomen sunt complexe, având implicații directe asupra unor componente esențiale ale securității economice și sociale, cum ar fi:

- Efecte asupra industriilor producătoare de bunuri, determinate de concurența nelocală la care sunt supuse de către producătorii de mărfuri contrafăcute și piratate;

- Efectele asupra comerțului, fiind afectat din punct de vedere valoric volumul acestuia la nivel mondial;

- Efectele asupra investițiilor, potențialii investitori luând în calcul și gradul de protecție al drepturilor de proprietate intelectuală ;

- Efectele asupra ocupării forței de muncă, acestea afectând în primul rând țările dezvoltate, care dețin tehnologii moderne, iar prin contrafacerea produselor le sunt scăzute vânzările, astfel că de multe ori se pierd locuri de muncă deja ocupate sau se împiedică angajarea forței de muncă din cauza scăderii cotei de piață. De asemenea, nivelul beneficiilor angajaților este de cele mai multe ori limitat din același motiv;

- Efectele directe asupra firmelor implicate în producția și comercializarea legală a produselor autentice, valoarea de piață a “brandului” sau a mărcii protejate fiind diminuată considerabil de faptul că potențialii cumpărători și-au făcut o părere eronată prin faptul că au achiziționat produse contrafăcute a căror calitate este necorespunzătoare;

- Efecte asupra mediului și a sănătății persoanelor, determinate de faptul că multe astfel de produse nu corespund din punct de vedere calitativ, materiile prime nefiind cele caracteristice produselor autentice, în realizarea cărora există reguli stricte privind calitatea și modul de reciclare. De cele mai multe ori sunt folosite substanțe toxice sau periculoase, care afectează viața și sănătatea persoanelor, atât direct cât și indirect, prin poluarea pe care o aduc mediului înconjurător.

Uniunea Europeană recunoaște în criminalitatea din domeniul proprietății intelectuale o amenințare la adresa sa și a avut în permanență preocupări în ceea ce privește reglementarea juridică, stabilind un cadru legislativ flexibil, pe care l-a adaptat și îl adaptează în continuare noilor realități economice, sociale și la evoluțiile științifice, respectând pe deplin tratatele internaționale în acest domeniu și creând un cadru unitar de reglementare și aplicare a normelor juridice.

Apreciem așadar faptul că flagelul criminalității în domeniul proprietății intelectuale nu se mai află la periferia activităților criminale, ci s-a instalat în primele rânduri, iar acesta reprezintă una din părțile întunecate ale globalizării.

Devine tot mai acceptată ideea, potrivit căreia cea mai bună garanție a protecției proprietății intelectuale se realizează pe plan extern prin cooperarea între state și între organizațiile internaționale cu atribuții în domeniu, iar la nivel național prin eficienta cooperare interinstituțională.

La nivel național, considerăm că România are un sistem complex de protecție a proprietății intelectuale, care cuprinde în special instituții ale statului, precum și asociații neguvernamentale de luptă împotriva contrafacerii și piratării de mărfuri, însă eficiența acestuia nu este întotdeauna la nivelul dorit. În urma cercetării efectuate, a rezultat o serie de concluzii, care evidențiază particularitățile acestui tip de criminalitate.

Astfel, sub aspectul dimensiunilor criminalității în domeniu apreciem că rata acestui tip de criminalitate a crescut și se poate vorbi despre un fenomen infrațional.

În ceea ce privește categoriile de produse contrafăcute și piratate ce ajung pe teritoriul României, remarcăm că acestea sunt în general aceleași mărfuri ca în restul Uniunii Europene, ponderea fiind deținută de contrafacerea mărcilor de lux din domeniul îmbrăcămintei, a încălțămintei, a cosmeticelor, precum și a altor produse de larg consum. Proveniența acestor produse contrafăcute este Sud-Estul Asiei, principalul exponent al acestei regiuni fiind China.

Referitor la criminalitatea în domeniul programelor informatice, apreciem că deși în scădere, se menține la cote relativ ridicate pe teritoriul României, în anul 2010 ponderea piratării programelor informatice ridicându-se la 64% din totalul programelor folosite. Remarcăm în acest sens proliferarea folosirii așa-numitelor programe “p2p” prin intermediul cărora se pun la dispoziție programe sau alte produse purtătoare de drepturi de autor piratate. Acest tip de criminalitate este specifică minorilor și persoanelor tinere, cu abilități în folosirea sistemelor informatice, facilitarea accesului la internet crescând exponențial criminalitatea în domeniu.

Sub aspect criminologic, considerăm că ponderea criminalității legale este încă nesemnificativă în domeniu, cu toate că rata criminalității relevante, precum și cea a criminalității reale sunt prin comparație, foarte mari. Acest aspect denotă pe de o parte atitudinea tolerantă a organelor judiciare față de acest tip de criminalitate, iar pe de alta subdimensionarea aparatului cu atribuții în prevenirea și combaterea acesteia.

La nivelul percepției de către cetățeni a acestui tip de criminalitate, considerăm că există o situație îngrijorătoare, instituțiile statului implicate în combaterea acesteia neridicându-se la nivelul așteptat. În ceea ce privește activitatea acestor instituții ale căror statistici au fost analizate în cuprinsul tezei, considerăm că au avut o activitate subdimensionată în raport cu rata criminalității în domeniu, iar fermitatea cu care se aplică legislația în vigoare are un grad foarte scăzut, în fața instanțelor ajungând foarte puține astfel de fapte și cu atât mai puțin fiind pronunțate condamnări.

Una dintre principalele provocări ale secolului XXI se profilează a fi creșterea eficienței protejării proprietății intelectuale, în funcție de aceasta urmând a se putea păstra sa nu echilibrul atât de necesar în noua etapă în dezvoltarea omenirii, și anume, societatea cunoașterii în era digitală.

Sectiunea nr. 2. Propunere privind adoptarea unei strategii naționale pentru combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale

Strategia națională pentru combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale pentru perioada 2011 – 2014

Capitolul I. Introducere

Conceptul de *proprietate intelectuală* reprezintă un ansamblu de drepturi ce decurg din activitatea intelectuală desfășurată de către titular în domeniul științific, industrial, literar sau artistic, care îi permit să posede, să folosească și să dispună de produsul creației sale intelectuale.

Statul român garantează dreptul de proprietate sub toate formele sale, inclusiv cea de proprietate intelectuală.

Importanța protejării acestor drepturi rezidă în influența determinantă pe care proprietatea intelectuală, sub cele două componente ale sale, proprietatea industrială și drepturile de autor o are asupra dezvoltării economice, sociale și culturale a țării. Criminalitatea din acest domeniu cuprinde în principal trei categorii de activități ilicite, respectiv: contrafacerea de mărfuri, piratarea produselor și traficul acestora, însă există și alte categorii de fapte incriminate, toate având ca obiectiv comun protejarea acestui tip de proprietate.

Fenomenul infracționalității în domeniul proprietății intelectuale are efecte multiple și complexe, afectând în principal domeniul economic, prin scăderea creșterii economice, a investițiilor, a volumului comerțului intern și internațional, dar și latura socială prin reducerea gradului de ocupare a forței de muncă sau prin pericolul la care se expun consumatorii produselor piratate sau contrafăcute.

Pierderile provocate atât la nivelul statului, la nivelul titularilor drepturilor și la nivel social sunt deosebit de importante, astfel că o strategie de combatere a acestui fenomen este imperativă.

Capitolul II. Prezentarea situației actuale

1. Cadrul legislativ, instituțional și procedural

Pilonul legislativ

Legislația națională în domeniul proprietății intelectuale cuprinde o serie de acte normative ce incriminează ca infracțiuni un număr important de fapte ce aduc atingere acestor drepturi. Grupate pe cele două componente ale proprietății intelectuale, acestea sunt următoarele:

Legislație privind proprietatea industrială:

- Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;
- Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție modificată și republicată;
- Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor modificată;
- Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare;
- Legea nr. 255/1998 republicată privind protecția noilor soiuri de plante;
- Legea nr.11/1991 modificată, privind combaterea concurenței neloiale.

Legislație privind drepturile de autor:

- Legea nr. 8/1996 modificată privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Statul român a avut o preocupare constantă în aducerea și menținerea legislației interne la un nivel corespunzător cerințelor internaționale, implemetând normele europene și internaționale în domeniu. Acest proces trebuie să se desfășoare continuu, dat fiind faptul că realitățile din domeniu sunt într-o continuă modificare și evoluție, astfel că reglementările legislative trebuie să țină seama de acestea. De asemenea, pilonul legislativ intern va avea în vedere particularitățile economice, sociale și culturale specifice statului român și va trebui să-și adapteze reglementările în funcție de acestea.

Pilonul instituțional

Principalele instituții ale statului cu atribuții în combaterea criminalității din domeniul proprietății intelectuale sunt următoarele :

- Parchetul General;
- Ministerul Justiției și Libertăților Cetățenești;
- Poliția Română;
- Poliția de Frontieră.

Pe lângă aceste instituții cu atribuții directe, mai există și altele care au atribuții complementare acestora, respectiv:

- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM);
- Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA);
- Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC);
- Autoritatea Națională a Vămilelor (ANV);
- Garda Financiară (GF).

Cadrul procedural

Sub aspect procedural, la nivelul sistemului național de protecție a proprietății intelectuale, există o serie de proceduri de lucru specifice fiecărei instituții. Cu toate acestea, se impune reevaluarea procedurilor prin prisma rezultatelor obținute și adaptarea lor în vederea creșterii eficienței. De asemenea, se va avea în vedere ca procedurile de lucru să aibă un caracter unitar și să fie comune tuturor instituțiilor implicate, în funcție de atribuțiile proprii fiecăreia.

2. Concluzii ale analizei situației actuale privind fenomenul criminalității

În urma analizei fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale până la momentul elaborării prezentei strategii, s-a desprins un prim set de concluzii care vor fundamenta baza de la care se va porni în acest demers, respectiv:

- Romania este o țară consumatoare de bunuri contrafăcute și piratate;
- Romania este o țară producătoare și exportatoare de astfel de bunuri;
- Romania este o țară de tranzit spre UE a acestor categorii de produse.

De asemenea, sub aspectul particularităților specifice acestui tip de criminalitate la nivelul teritoriului național menționăm următoarele:

-Odata cu intrarea în Uniunea Europeană presiunea asupra frontierelor României a crescut considerabil, aceasta fiind o poartă de intrare a produselor contrafăcute și piratate.

-Principalele categorii de mărfuri contrafăcute sunt: îmbrăcăminte, încălțăminte, cosmetice produse accizabile, alte mărfuri de larg consum, constatându-se o creștere importantă a contrafacerilor de medicamente.

-Proveniența produselor contrafăcute și piratate este în principal Sud-Estul Asiei având ca principal exponent, China.

-Piratarea programelor informatice rămâne la un nivel foarte ridicat, iar scăderile ratei criminalității din domeniu sunt nesemnificative;

-Pierderile provocate sectorului economic sunt majore și duc la scăderea investițiilor în economia națională, scăderea volumului și valorii tranzacțiilor comerciale, precum și la afectarea creșterii economice

-Efectele sociale ale fenomenului sunt deosebit de importante, acestea fiind determinate de diminuarea gradului de ocupare a forței de muncă, dar și de riscurile la care se expun consumatorii acestor produse.

-La nivelul populației, există un grad de conștientizare redus în ceea ce privește pericolul reprezentat de acest tip de criminalitate.

-Se constată implicarea unor rețele de crimă organizată în traficul cu astfel de produse, acestea speculând lacunele legislative și lipsa unei reacții majore a autorităților față de acest tip de criminalitate.

Avându-se în vedere cele expuse anterior, afirmăm că fenomenul criminalității din domeniul proprietății intelectuale reprezintă un factor major de risc la adresa ordinii și a siguranței naționale.

Capitolul III. Scopul și obiectivele strategiei

Scop

Prezenta strategie are ca scop limitarea și ținerea sub control a fenomenului criminalității din domeniul proprietății intelectuale, precum și eficientizarea reacției sistemului național de protecție împotriva acestui tip de criminalitate.

Obiective

1. Asigurarea unui sistem legislativ performant;
2. Întărirea capacității instituționale;
3. Obținerea în planul procedural-acțional a unei reacții articulate și eficiente.

Capitolul IV. Măsuri ce urmează a fi implementate în vederea atingerii obiectivelor propuse

Obiectivul nr. 1: Asigurarea unui sistem legislativ performant

Măsura nr. 1: *Continuarea implementării în legislația națională a normelor Uniunii Europene și internaționale în domeniu*

Activități specifice:

- analiza nivelului de armonizare a legislației interne cu cea europeană și internațională;
- elaborarea unui raport privind normele europene și internaționale nou apărute cu incidență asupra legislației interne;
- elaborarea și înaintarea de propuneri concrete de actualizare a legislației.

Măsura nr. 2: *Adaptarea și completarea legislației interne în vederea realizării unei incriminări corespunzătoare a faptelor de natură penală*

Activități specifice:

- evaluarea legislației în vigoare, în special sub aspectul reglementărilor cu caracter penal;
- stabilirea vulnerabilităților legislative;
- analiza jurisprudenței în domeniu;
- elaborarea unor propuneri de modificări și completări legislative având la bază evaluările și analizele prezentate mai sus;

-inclusiunea incriminărilor privind crima organizată în legislația specifică.

Obiectivul nr. 2: *Întărirea capacității instituționale*

Măsura nr. 1: *Determinarea clară a competențelor instituțiilor naționale cu atribuții în prevenirea și combaterea criminalității în domeniul proprietății intelectuale*

Activități specifice:

-solicitarea unor puncte de vedere argumentate instituțiilor implicate, cu privire la oportunitatea completării sau modificării atribuțiilor pe care le au în acest domeniu;

-efectuarea unui studiu care va avea ca scop evaluarea ariei de atribuire a competențelor instituționale, în vederea identificării paralelismelor și a zonelor neacoperite;

-întocmirea de propuneri concrete ce au la bază concluziile activităților prezentate mai sus și înaintarea lor spre adoptare în vederea întăririi capacității instituționale.

Măsura nr. 2: *Întărirea pilonului instituțional prin ridicarea nivelului de specializare a resurselor umane*

Activități specifice:

-formarea profesională continuă a resurselor umane prin intermediul seminariilor și a altor reuniuni ce vor include pregătirea în comun;

- elaborarea de programe commune de studii pentru formarea specialiștilor în domeniu, evitându-se fracționarea pregătirii în funcție de fiecare instituție în parte.

Măsura nr. 3. *Realizarea unei structuri administrative corespunzătoare în cadrul fiecărei instituții implicate*

Activități specifice:

-alocarea unui număr corespunzător de posturi fiecărei instituții implicate, ce vor fi ocupate de personal specializat, avându-se în vedere situația operativă de la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale;

-resursele umane specializate vor fi degrevate de alte sarcini de serviciu;

-asigurarea mijloacelor materiale necesare bunei funcționări a fiecărei instituții.

Obiectivul nr. 3. *Obținerea în planul procedural-acțional a unei reacții articulate și eficiente*

Măsura nr. 1: *Îmbunătățirea cooperării interinstituționale*

Activități specifice:

- crearea unor proceduri comune de lucru, depășindu-se astfel faza anterioară, cea a protocoalelor de colaborare;
- înființarea echipelor mixte de specialiști;
- asigurarea unei continuități a activităților de instrumentare a cauzelor penale, evitându-se fracturile instituționale;
- atragerea la colaborare și a altor organizații guvernamentale sau neguvernamentale cu interese în respectarea legislației în domeniu.

Măsura nr. 2: *Efectuarea de acțiuni de conștientizare la nivelul populației cu privire la pericolul criminalității din domeniul proprietății intelectuale*

Activități specifice:

- efectuarea unui studiu care să prezinte concluzii referitoare la percepția populației față de acest fenomen;
- desfășurarea unor campanii de conștientizare și educare a populației în legătură cu pericolele la care se expune prin folosirea produselor contrafăcute și piratate;
- prezentarea în mass-media a incriminării faptelor ce aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală și mediatizarea cazurilor semnificative;
- crearea unor parteneriate public-privat.

Măsura nr. 3: *Activități de limitare a importului și tranzitului produselor piratate și contrafăcute*

Activități specifice:

- identificarea și analizarea punctelor slabe în activitatea de control a mărfurilor prin prisma frecvenței capturilor și a datelor de la celelalte instituii, cu privire la proveniența și traseele folosite;
- elaborarea unor proceduri eficiente de control a produselor ce intră prin punctele vamale;
- întocmirea unor proceduri comune ANVsi IGPF care să permită o cooperare eficientă și o acțiune rapidă.

Măsura nr. 4: *Crearea unui sistem informațional eficient*

Activități specifice:

- continuarea dezvoltării bazei de date comune DPI și trecerea la o nouă etapă, cea a analizelor;
- crearea unui sistem unic de implementare și consultare a informațiilor privind criminalitatea specifică;
- realizarea unui schimb de informații organizat și continuu între instituțiile implicate.

Măsura nr. 5: *Depistarea și combaterea eficientă a comercializării de produse contrafăcute și piratate*

Activități specifice:

- analiza traseelor parcurse de produsele piratate și contrafăcute în vederea intervenției cu precădere la nivelul importatorilor direcți și a depozitelor en-gross;
- crearea echipelor mixte Poliție-ANPC-GF, motivat de caracterul complex al activității infracționale, care de cele mai multe ori încalcă și alte categorii de incriminări de natură penală sau contravențională;
- intensificarea controalelor operative.

Măsura nr. 6: Realizarea unor proceduri judiciare eficiente**Activități specifice:**

- analiza jurisprudenței din domeniu în vederea stabilirii vulnerabilităților reprezentate de modul de aplicare a legislației;
- efectuarea de demersuri în vederea uniformizării aplicării legii la nivelul instanțelor de judecată;
- elaborarea unor proceduri de lucru, în special în faza de urmărire penală, comune ofițerilor de urmărire judiciară și procurorilor desemnați;
- activități de ridicare a nivelului de conștientizare în rândul judecătorilor a pericolului social ridicat, al infracțiunilor privind proprietatea intelectuală.

Măsura nr. 7: Includerea internetului în categoria mediilor specifice comiterii unei largi categorii de infracțiuni privind proprietatea intelectuale**Activități specifice:**

- elaborarea unor proceduri de monitorizare a mediului digital în vederea identificării mijloacelor, a metodelor și a frecvenței încălcării legislației din domeniu;
- realizarea unor proceduri speciale de constatare și cercetare a infracțiunilor având acest specific;
- elaborarea și semnarea unor protocoale de colaborare între instituțiile statului ce au atribuții și capacități logistice în domeniul reglementării și monitorizării mediului digital.

BIBLIOGRAFIE

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

- **Banciu D.**, *Tendințe actuale ale crimei și criminalității în România*, Ed. Lumina Lex, București, 2002;
- **Boroi Alexandru, Rusu Ion**, *Cooperarea judiciară internațională în materie penală*, Ed. C. H. Beck, București, 2008;
- **Breuliers Adolphe**, *Du droit de perpetuite de la propriete intellectuelle*, August Durand Libraire, Paris, 1995;
- **Buffelan-Lanore Yvaine**, *Droit civil. 12 édition*, Ed. Dalloz, Paris, 2001;
- **Bulai Costică, Bulai N. Bogdan**, *Manual de drept penal. Partea Generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2007;
- **Burduș E., Cărpărescu G., Androniceanu A., Miles M.**, *Managementul schimbării organizaționale*, Ed. Economică, București, 2003;
- **Căpațana O.**, *Dreptul concurenței comerciale*, Editura Lumina Lex, București, 1992;
- **Cărpenaru St. D.**, *Drept civil. Drepturile de creație intelectuală.*, Curs Universitatea București, 1971;
- **Colombet Claude**, *Propriete litteraire et artistique et droits voisins*, Editura Dalloz, Prs, 1997;
- **Diaconescu Gheorghe**, *Infrațiuni în legi speciale și în legi extrapenale*, Ed. Fundației România de Mâine, București, 2002;
- **Diaconescu Gheorghe**, *Drept penal. Partea specială. Infrațiuni în legi speciale și legi extrapenale*, Ed. Fundației România de Mâine, București, 2004;
- **Dobrinou Vasile, Conea Nicolae, Romițan Ciprian Raul, Tănăsescu Camil, Neagu Norel, Dobrinou Maxim**, *Drept penal. Partea specială, vol. II*, Ed. Lumina Lex, București, 2004;
- **Dumitrașcu Mihaela Augustina**, *Legislație comunitară privind proprietatea intelectuală*, Ed. CH Beck, București, 2008;
- **Duvac Constantin, Romintan Ciprian Raul**, *Protectia juridico-penala a desenelor si modelelor* Ed. Universul Juridic, București, 2009;
- **Eminescu Yolanda**, *Opere de creație și dreptul*, Ed. Academiei, București, 1987;
- **Eminescu Yolanda**, *Legea brevetelor de invenție. Comentariu*, Ed. Lumina Lex, București, 1993;
- **Eminescu Yolanda**, *Dreptul de autor*, Ed. Lumina Lex, București, 1994;
- **Eminescu Yolanda**, *Dreptul de autor. Armonizarea europeană. Directivele europene*, Ed. Lumina Lex, București, 1995;

- **Florea Bujorel**, *Protecția juridică a modelelor de utilitate*, Ed. Universul Juridic, București, 2009;
- **Florescu Oana Maria**, *Economie teoretică și aplicată, Curs ASE București*;
- **Lucaci I., Meleca G.**, *Dreptul de proprietate intelectuală*, Ed. Ministerului de Interne, București, 2001;
- **Macovei Ioan**, *Tratat de drept al proprietății intelectuale*, Ed. CH Beck, București, 2010;
- **Mazilu Dumitru**, *Integrarea europeană. Drept comunitar și instituții europene*, Ed. Lumina Lex, București, 2004;
- **Miclea Damian**, *Noțiuni de criminologie și cunoaștere a crimei organizate*, lucrare publicată la adresa de internet <http://www.scribd.com>;
- **Moldoveanu Nicolae**, *Criminalitatea economico-financiară*, Ed. Global Print, București, 1999;
- **Nion A.**, *Droits civils des auteurs, artistes et inventeurs*, Paris 1846;
- **Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale**, *Introducere în Proprietatea Intelectuală*, Ed. Rosetti, București, 2001;
- **Peel Malcolm**, *Introducere în management*, Editura Alternative, București, 1993;
- **Romîțan C. R.**, *Delicte contra proprietății intelectuale prevăzute de noul cod penal. Drepturile nepatrimoniale de autor, Dreptul nr5/2005*;
- **Romîțan C. R.**, *Protecția penală a proprietății intelectuale*, Ed. CH Beck, București, 2006;
- **Romîțan C. R.**, *Dreptul proprietății intelectuale - Bibliografie selectivă, Ediția a II-a revăzută și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
- **Romîțan C. R.**, *Protecția programelor pentru calculator prin mijloace de drept penal*, R. R. D. P.I. nr 1/2005;
- **Roș Viorel**, *Dreptul proprietății intelectuale*, Ed. Global lex, București, 2001;
- **Roș V., Spineanu-Matei O., Bogdan D.**, *Mărcile și indicațiile geografice. Tratat*, Ed. All Beck, Bucuresti, 2003;
- **Roș V., Bogdan D., Spineanu-Matei O.**, *Drepturile de autor și drepturile conexe. Tratat*, Editura All Beck, București, 2005;
- **Scondăcescu Barbu I., Popovici Dan I.**, *Mărcile de fabrică și comerț la începutul secolului XX*, Ed. Vremea, București, 1936;
- **Spineanu Matei Octavia**, *Proprietate intelectuală; mărci/brevete de invenție, desene și modele industriale, dreptul de autor și drepturile conexe - practica judiciară -*, Ed. Hamangiu, București, 2006;
- **Staicu Ion**, *Criminologie*, Editura Omnia Uni S.A.S.T., Brașov 2007;
- **Stan Ion**, *Criminologie – Curs Universitar, Ediția a II-a*, Ed. Omnia Uni S.A.S.T., Brașov, 2007;

- **Stoica Valeriu**, *Drept Civil. Drepturi reale principale*, vol. 1, Ed. Humanitas, București, 2004 ;
- **Târnăuceanu Elena**, *Riscul de confuzie și riscul de asociere în examinarea mărcilor*, Revista Română de proprietate Industrială, nr.4, 2001;
- **Vlăsceanu Lazăr, Zamfir Cătălin**, *Dicționar de sociologie*, publicat în format electronic la adresa de internet www.dictsociologie.netfirms.com;
- **Voicu Adriana Camelia**, *Criminalitatea economico-financiară, factor de amenințare la adresa ordinii publice*, Ed. Sitech, Craiova, 2008;
- **Voicu Costică, Ungureanu Georgeta**, *Studii de criminologie și victimologie*, Ed. Pro Universitaria, București, 2008;
- **Voicu Costică, Boroi Alexandru**, *Dreptul penal al afacerilor*, Ediția 4, Ed. CH Beck, București, 2008;
- **Voicu Costică**, *Teoria generală a Dreptului – Curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2008;
- **Voicu Costică, Coman Florian, Ungureanu Ștefania-Georgeta**, *Drept internațional penal*, Ed. Pro Universitaria, București, 2007;
- **Voicu Costică, Prună Ștefan**, *Managementul organizațional al poliției - Fundamente Teoretice*, Ed. Mediauno, București, 2007;
- **Voicu Costică, Ungureanu Georgeta, Voicu Adriana**, *Globalizarea și criminalitatea financiar-bancară*, Ed. Universul Juridic, București, 2005;

ARTICOLE ÎN REVISTE DE SPECIALITATE

- Adrian Bănărescu – Dreptul de proprietate intelectuală. Infrafracțiuni.**, Revista de Drept Penal nr. 2/2004, pag. 102;
- Constantin Sima – Protecția penală a drepturilor de autor**, Pro-Lege nr. 2/2000, pag. 17;
- Constantin Sima - Unele probleme privind protecția penală a drepturilor de autor**, Dreptul nr. 11/ 2000, pag. 103;
- Cyntia-Carmen Curt - Opinii asupra unor prevederi ale Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și celelalte drepturi conexe**, Dreptul nr.12/2000, pag. 39;
- Ciprian Raul Romițan - Ocrotirea drepturilor de autor și a drepturilor conexe**, Revista de Drept Penal nr.1 din 2006, pag. 85;
- Ciprian Raul Romițan - Delicte contra proprietății intelectuale prevăzute în noul Cod penal. Drepturile nepatrimoniale de autor**, Dreptul nr. 5/2005, pag. 140;
- Ciprian Raul Romițan - Protecția drepturilor patrimoniale de autor și conexe prin mijloace de drept penal**, Dreptul nr.5 din 2006, pag. 138;
- Ciprian Raul Romițan - Delicte contra drepturilor de proprietate intelectuală prevăzute în noul Cod penal. Drepturile patrimoniale de autor și conexe.** Dreptul nr. 7/2005, pag. 129;

Constanța Moiescu - Reglementarea dreptului de autor privind retransmiterea prin cablu, Dreptul nr. 9 din 1999, pag. 60;

Dorin Ciuncan - Actele încheiate de Oficiul Român pentru Drepturile de autor, Revista de drept penal nr.2 din 1996, pag. 41;

Dorin Ciuncan - Cesionarea unor drepturi conexe către un producător pe baza unor contracte individuale de muncă, Dreptul nr. 8 din 1998, pag. 63;

Elena Paraschiv - Drept de autor. Controverse, Revista de Drept Penal nr. 3 din 2002, pag. 85;

Gigel Potrivitu - Considerații în legătură cu unele infracțiuni prevăzute de Legea nr. 8/1996. Dreptul nr. 4/2005, pag. 203;

Jan Baldyga – Analiza procedurilor penale cu referire la cazuri de infracțiuni asupra drepturilor producătorilor de fonograme pe teritoriul Poloniei, Pro-Lege nr. 1/1998, pag. 172;

O. Căpățână, Noțiunea concurenței neloiale, Revista de Drept Comercial nr. 11/1998;

Mircea Șerban – Unele aspecte referitoare la aplicarea Legii nr. 8/1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe, Pro-Lege nr. 2/2004, pag. 54;

Marius Bogdan Bulancea - Considerații privind neconstituționalitatea infracțiunii prevăzute de art. 139⁷ din Legea nr. 8/1996 a dreptului de autor, Dreptul nr. 1/2006, pag. 160.

STUDII, ANALIZE, STATISTICI

- Frontier Economics Ltd, London, Studiul *The Impact of Counterfeiting on Governments and Consumers 2009 A REPORT COMMISSIONED BY BASCAP*;

- Frontier Economics Ltd, London, Studiul *Estimating the global economic and social impacts of counterfeiting and piracy, A REPORT COMMISSIONED BY BUSINESS ACTION TO STOP COUNTERFEITING AND PIRACY (BASCAP), Februarie 2011*;

- Raportul *Global Anti-Counterfeiting and Piracy Initiative* <http://www.uschamber.com/NR/rdonlyres/>;

- *Sixth Annual BSA-IDC Global Software Piracy Study*, may 2009, Site oficial Business Software Alliance www.bsa.org;

- *The Counterfeiting Superhighway* studiu aparținând European Alliance for Access to Safe Medicines;

- *European Commission, Taxation and Customs Union (2007)*. http://ec.europa.eu/taxation_customs;

- *Raport de activitate al Autorității Naționale a Vămilelor 2005 – 2006*, sursa: <http://www.customs.ro/>;

- *Analiza buletinelor informative pe 2008 ale Autorității Naționale a Vămilelor*, Sursa: <http://www.customs.ro/630/section.aspx>;

- *Bilanțurile pe anii 2006-2009 ale Poliției de Frontieră*, aflate la adresa <http://www.politiadefrontiera.ro/>;

- *Statisticile poliției române în perioada 2005-2009* ;

- *Bilanțuri ale Parchetului General*;

- *Studiul INSOMAR: Fenomeul contrafacerii produselor în România.*

Analiza Cantitativă.